

CLIMATE

ANUL I * NR. 1 * IULIE 2007

LITERARE

Revista apare la Târgoviște și o citesc TOȚI ROMÂNII

TEXT DESPRE SENTIMENTUL FAȚĂ DE POET

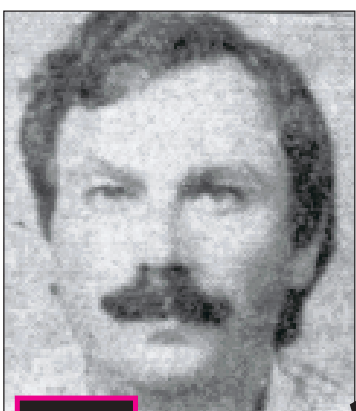
Ion IANCU VALE

Să nu iubești poetul niciodată, sau orice alt artist adevărat. Căci, mai devreme sau mai târziu, vei suferi o cruntă deziluzie. Mai mult: din cauza dragostei pentru Poet, te-ai putea răni foarte grav. Mortal chiar. Pe Poet, este suficient să-l citești sau să-l rostești, pentru că el nici n-ar trebui văzut, așa cum nu este văzut un înger. Și asta pentru că, pe măsură ce-și îndeplinește rostul divin, adică opera sa, Poetul se golește, prin cuvântul scris, de prea-plinul lui celestial. Devine astfel un banal înveliș de carne și oase,

nemairămânându-i mare lucru de oferit, fizic, celor de lângă el. Dar, atenție: tu care vei avea totuși soarta să te îndrăgostești de Poet sau de orice alt artist adevărat, fii pregătit întotdeauna de suferință și deziluzie. Înarmează-te cu puterea și răbdarea de a-i suporta inegalabilul și sisificul travaliu. Sărută-i cu sufletul plin de condescendență tâmpla chinuită. Alină-i inima continuu zbuciumată, cu mângâierea minții tale, pentru a-i ușura predestinarea. Vei rămâne, astfel, alături de el, în neuitare și în nemurire.

ACADEMIA POETILOR

Ioan Viștea

Ironia sa îmbracată în catifeaua metaforei are finețea unei spade de Toledo. Versurile sale se constituie într-un eșafodaj al obsedanților ani '50. Universul său poematice este descrierea unui infern în care conviețuiesc blazate atât victimele cât și victimizatorii.

Ultimul Război Mondial, s-a încheiat, la Mahala, târziu de tot pentru noi.

Când să aflăm vestea cea mare, tocmai s-a defectat radioul cu galene iar după cinci ani de reparat la el, nu mai avea cine să-l asculte: ai noștri dispăreau care-n-cotro într-o direcție necunoscută...

Poeemele sunt rememorarea șoaptelor celor care au fost sau mai sunt încă, aceștia din urmă trăind în marginea timpului cu amintirea fericirii mutilate prin acceptarea infernului personal, parte a celui mult mai mare ce a cuprins o întreagă generație. Fără a fi tragic, Viștea descrie o mahala cu valențe de purgatoriu unde dorința de a trăi este cenzurată și autocenzurată. Poetul descrie un univers al marionetelor chiar dacă unele au scurte și trecătoare tresăriri de libertate.

8-9
Jurnalul
de la
Mahala

POEZIA NOASTRĂ
CEA DE TOATE
ZILELE

10

7 Poezia românilor de peste tot

Moartea Căprioarei

As' noapte Iisus

2 **Marius BĂDIȚESCU -**
DESPRE FRUMUSEȚEA ȘI RIGOAREA
LIMBII ROMANE

Aurel Curcă - Udeanu - 33

Nicolae IȘTOC -

6 **borul cocorilor**

Teodor CODREANU -

Pasărea cu clonț
de rubin

Victor STERON -

O imaginație terorizată
mereu de aceeași
materialitate apăsătoare

11 **Andrada VISSARION - IDENTITATE ȘI CULTURA**
Gabriel ENACHE - Transcedentalul, insuficiența morții?

Adrian Georgescu - Nu-i așa? ... 15

Carola Kim - Clovni și marionete ... 14

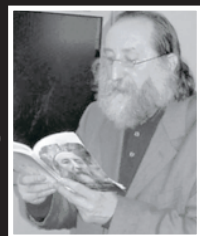

12 **Retorica**
Salex IATMA -

Fiul cosmic
al omului 5

Interviu cu Adam Pujlovic de Emanuil Toma

INSOMNII

DESPRE FRUMUSEȚEA ȘI RIGOAREA LIMBII ROMANE

Aulus Gellius - Două cazuri de redobândire a graiului

Marius Bădițescu

Deci fiul lu regele Cresus băiat de băiat la vârsta care copiii începe să vorbește de nu putea să facă nici un fel de vorbire și ajunsese la tinerețe cu această dizabilitate nașpa

Deci într-o zi Cresus regele lu Lidia la care o luase pe coajă și care oștile lui aflau și defluau în dezordine tânărul văzu un terorist pe când se repezea cu sabia asupra regelui fără să-l cunoască

Deci atunci el deschise gura ca să strigă și depunând eforturi, în timpul care-și desfășura această activitate a rupt legătura pe care-i împiedica limba și a vorbit evitând astfel o tragedie dramatică să nu fie ucis tatăl fiului său teroristul a reculat și de această manieră conflictul a fost evitat iar regele lu Lidia, care era datorându-și viața de aici înainte a început să vorbește foarte bine

Deci Herodot care această anecdotă o povestește în relatările sale citează cuvintele de când și-a redobândit graiul

Omule a zis nu ucide pe Cresus

Deci se zice că Egles un atlet din Samos care era mut de nu vorbea și-a recuperat graiul exprimării în același fel

Deci monitorizând el tragerea la sorți a soldaților care comandantul urma să-i trimită în luptă în ordinea care era și nu era rândul lui la înșelăciune de fraudă că a observat cu băgare de seamă a înaintat spre autor și i-a strigat cu voce tare căruia se face că nu aude dar că îl vede bine ce face

Aș începe prin a remarca că această sforțare i-a dezlegat limba de efortul care a vorbit apoi toată viața

Nu-mi plac parodiile, nici măcar cele de pretinsă calitate, sunt o formă de onanism dublat de maimuțareală, atunci când nu sunt semnul infailibil al unei

impotențe intelectuale sau creatoare. Dar am cedat ispitei și am parodiat textul lui Aulus Gellius - Două cazuri de redobândire a graiului (alegerea nu a fost întâmplătoare!...) din "Noptile atice". Cer iertare întâi autorelui antic, a cărui operă nu merita o astfel de tratație, apoi limbii române, pe care o văd zilnic siluită, pe ulița mare, la primărie, la catrindală și la școala de fete, în gazete și pe "sticlă", de la bestiola bipedă de cartier, cu țoale de firmă și portabil, la prezentatorii bâlbâiți de știri naționale, și până la bovina politică, împodobită cu guși zoologice și proporțional mediatizată. Mă gândeam doar că, văzând-o amenințată precum Cresus, sau pusă pe talgere calpe, cuiva i se va dezlega limba și ieșind din muțenie va striga!

N.m. Am anulat orice punctuație în memoria unicului, irepetabilului DDiaconescu.

33

Aurel Curcă - Udeanu

33. O gară pustie de provincie în creier. În gară, o noapte de smoală. În noapte, o Vacă. O Vacă albă ca neaua, în mini și cu cizme din piele până la jumătatea coapsei. Cu poșeta pe umăr, cu unghiile lăcuite și rujată violent, trage plictisită dintr-un Kent (invidia falică?). Un șuierat lung și un pufăit grăbit, un tunel săpat în Vacă, un scrâșnet scurt de roți și Vaca își azvârle chiștocul și urcă în trenul oprit anume pentru ea singură în oceanul fără margini al întunericiiului. În tren, Vaca trece solemnă din vagon în vagon, din compartiment în compartiment, având grijă să nu rămână vreun loc neexplorat. În compartimente, în jilțuri somptuoase de catifea verde, gravi și puși la patru ace, în costume și cravate verzi, într-o liniște tombală, bărbați scufundați în lectură până la gât, cu șanse reale de a se scufunda integral. Vaca se oprește în fiecare ușă, îi privește cu ochii ei mari și foarte expresivi (în astfel de ochi îngenuncheai, copil, la țară!), îi privește lung, cumva compasivă și, totuși, detașată de ceea ce vede. Călătorii se opresc din citit pentru o clipă, o privesc intrigati, mai întâi, apoi, oripilați, în vreme ce Vaca înaintează alene spre ei, se oprește în dreptul fiecăruia și, indiferentă, îi paște cartea din mână. Un foșnet de iarbă uscată, îmbrățișată de un vânt tânăr de iulie, în fiecare compartiment, o consternare generală și guri căscate larg peste tot, c-ar putea încăpea în ele toate corpurile cerești în mărimea lor naturală,

nu cum se văd ele de aici, de jos, de pe Pământ, de la fereastra vagonului. O tăcere lugubră și densă, atemporală, din alea când se aud la țară bălăriile crescând pe morminte și intrându-le morților în ochi, în gură, în urechi și-n alte orificii din care este alcătuit bietul nostru trup muritor! Imperturbabilă, Vaca trece în compartimentul și vagonul următor, continuându-și în silă păscutul, în timp ce trenul, venind de Nicăieri și mergând spre Nicăieri, își continuă goana nebună și implacabilă care nu a început niciodată și nu se va sfârși niciodată. O gară pustie de provincie în creier. În gară, o noapte de smoală. În noapte, o Vacă. O Vacă albă ca neaua, în mini și cu cizme din piele până la jumătatea coapsei. Cu poșeta pe umăr, cu unghiile lăcuite și rujată violent, trage plictisită dintr-un Kent (invidia falică?). În rest,...decodați voi! Ca să poată

fi urmat până la capăt, orice *Învățător* trebuie abandonat. Pentru că îl mută în *Ireversibil*, Mortea inocentează orice *monstru*. Suntem coțți, Doamne, culege-ne, până nu este prea târziu!

P.S. "Avva Pimen a zis, despre avva Ioan cel Pitic, că, odată, l-a rugat pe Dumnezeu și i-a ridicat patimile, devenind fără griji. S-a dus și i-a zis unui bătrân: «Du-te și roagă-L pe Dumnezeu să-ți dea războiul înapoi, ca să-ți revină zdrobirea și smerenia pe care le aveai. Sufletul înaintează războindu-se.» S-a rugat și, după ce a primit din nou războiul, nu mai cerea să fie luat. (...)»
Patericul (Despre avva Ioan cel Pitic)
Fragment din volumul "Când Dumnezeu se exilează-n tine", Editura Brumar, Timișoara

Rara avis, cuvântule, te caut

înverzitul, înfloritule, neofilitule,
nu te lepăda de mine, cuvântule,
cum nu mă voi lepăda nici eu
de țara mea, de neamul meu, de numele meu
și de pământul acesta reavăn și greu
pe care mă fac cruce cu fața în jos
pentru a avea mereu un suflet frumos
și pentru a-l simți în pielea cu porii deschiși
cum simți până la os cărbunii aprinși
auritule, oțelitule, plumbuitule,
nu mă ocolii, cuvântule,
fă-mă glont, fă-mă sabie, fă-mă bici,
să nu-mi fie milă, să nu-mi fie silă
de inevitabile însângerați
să nu am nici în vis, în piept remușcări
pune-mi șaua și frâul tău fermecat
să-ți fiu telegar docil și învățat
să te port până la marginea neuitării, mereu
ca pe un viteaz, ca pe un rege, ca pe un zeu
Ion IANCU VALE

POEZIA VIETII - POEZIA MORȚII

Moartea Căprioarei

Seceta a ucis orice boare de vânt.
Soarele s-a topit și a curs pe pământ.
A rămas cerul fierbinte și gol.
Ciuturile scot din fântână nomol.
Peste păduri tot mai des focuri, focuri,
Dansează sălbaticе, satanice jocuri.

Mă iau după tata la deal printre tâșuri,
Și brazii mă zgârâie, răi și uscați.
Pornim amândoi vânătoarea de capre,
Vânătoarea foametei în munții Carpați.
Setea mă năruie. Fierbe pe piatră
Firul de apă prelins din cișmea.
Tâmpla apasă pe umăr. Pășesc ca pe-o altă
Planetă, imensă, străină și grea.

Așteptăm într-un loc unde încă mai sună,
Din strunele undelor line, izvoarele.
Când va scăpăta soarele, când va licării luna,
Aici vor veni în șirag să s-adape
Una câte una căprioarele.

Spun tatii că mi-e sete și-mi face semn să tac.
Amețitoare apă, ce limpede te clatini!
Mă simt legat prin sete de vietatea care va muri
La ceas oprit de lege și de datini.

Cu foșnet veștejit răsuflă valea.
Ce-ngrozitoare înserare plutește-n univers!
Pe zare curge sânge și pieptul mi-i roșu, de parcă
Măinile pline de sânge pe piept mi le-am șters.

Ca pe-un altar ard ferigi cu flăcări vineții,
Și stele uimite clipiră printre ele.
Vai, cum aș vrea să nu mai vii, să nu mai vii,
Frumoasă jertfă a pădurii mele!

Ea s-arată săltând și se opri
Privind în jur c-un fel de teamă,
Și nările-i subțiri înfiorară apa
Cu cercuri lunecoase de aramă.

Sticlea în ochii-i umezi ceva nelămurit,
Știam că va muri și c-o s-o doară,
Mi se părea că re trăiesc un mit
Cu fata prefăcută-n căprioară.
De sus, lumina palidă, lunară,
Cerne pe blana-i caldă flori stinse de cire.
Zburase lin, cu țipăt, ca păsările toamna
Când lasă cuiburi sure și pustii.

Împleticit m-am dus și i-am închis
Ochii umbroși, trist străjuți de coarne,
Și-am tresărit tăcut și alb când tata
Mi-a șui erat cu bucurie: - Avem carne!

Spun tatii că mi-i sete și-mi face semn să beau.
Amețitoare apă, ce-ntunecat te clatini!
Mă simt legat prin sete de vietatea care a murit
La ceas oprit de lege și de datini...
Dar legea ni-i deșartă și străină
Când viața-n noi cu greu se mai anină,
Iar datina și mila sunt deșarte,
Când soru-mea-i flămândă, bolnavă și pe moarte.

Pe-o nară pușca tatii scoate fum.
Vai, fără vânt aleargă frunzarele duium!
Înaltă tata foc înfricoșat.
Vai, cât de mult pădurea s-a schimbat!
Din ierburi prind în mâini fără să știu
Un clopoțel cu clinchet argintiu...
De pe frigare tata scoate-n unghii
Inima căprioarei și rărunchii.

Ce-i inimă? Mi-i foame! Vreau să trăiesc și-aș vrea...
Tu, iartă-mă, fecioară - tu, căprioara mea!
Mi-i somn. Ce nalt îi focul! Și codrul, ce adânc!
Plâng. Ce gândește tata? Mănânc și plâng. Mănânc!

Nicolae LABIȘ

As' noapte Iisus

As' noapte Iisus mi-a intrat în celulă.
O, ce trist, ce înalt era Crist!
Luna-a intrat după El în celulă.
Și-L făcea mai înalt și mai trist.

Măinile Lui păreau crini pe morminte,
ochii adânci ca niște păduri.
Luna-L bătea cu argint pe veșminte,
argintându-l pe mâini vechi spărturi.

M'am ridicat de subț pătura sură:
- Doamne, de unde vii? Din ce veac?
Iisus a dus lin un deget pe gură
și mi-a făcut semn să tac...

A stat lângă mine pe rogojină:
- Pune-Mi pe răni mâna ta!
Pe glezne-avea umbre de răni și rugină,
parcă purtase lanțuri, cândva...

Oftând, și-a întins truditele oase
pe rogojina mea cu libărci.
Prin somn, lumina, dar zăbrelele groase
lungeau pe zăpada lui vărgi.

Părea celula munte, părea căpățână,
și mișunau păduchi și guzganii.
Simțeam cum îmi cade tâmpla pe mână,
și am dormit o mie de ani...

Când m'am trezit din grozava genună,
miroseau paiele a trandafiri.
Eram în celulă și era lună,
numai Iisus nu era nicăiri...

- Unde ești, Doamne? am urlat la zăbrele.
Din lună venea fum de cățui...
M-am pipăit, și pe mâinile mele
am găsit urmele cuielor Lui...

Ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Nu pentru-o lopată de rumenă pâine,
nu pentru pătule, nu pentru pogoane,
ci pentru văzduhul tău liber de mâine,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Pentru sângele neamului tău curs prin șanțuri,
pentru cântecul tău ținut în piroane,
pentru lacrima soarelui tău pus în lanțuri,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Nu pentru mânia scrâșnită-n măsele,
ci ca să aduni chiuind pe tăpșane
o claie de zări și-o căciulă de stele,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Așa, ca să bei libertatea din ciuturi
și-n ea să te-afunzi ca un cer în bulboane
și zarzării ei peste tine să-i scuturi,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Și ca să pui tot sărutul fierbinte
pe praguri, pe prispe, pe uși, pe icoane,
pe toate ce slobode-ți ies înainte,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Ridică-te, Gheorghe, pe lanțuri, pe funii!
Ridică-te, Ioane, pe sfinte ciolane!
Și sus, spre lumina din urmă-a furtunii,
ridică-te, Gheorghe, ridică-te, Ioane!

Radu GYR

Cuvinte despre cărți și scriitori

Zborul cocorilor

Motto: “Iar tu cocor bătrân n-o să mai pleci/ și nici n-o să mai vezi vreodată marea/ De-acum vei îndura aici/ Singurătatea, disperarea”. (George Ioniță - “Cocorul”, din volumul “Labirinturi”).

Am primit prin bunăvoința autorului, George Ioniță - căci poeții și scriitorii care merită nu sunt mediatizați, se mediatizează între ei cei care

scriu poezie - pornografică și cei care scriu o proză în care erupie toate mizeriile biologice ale ființei umane. Am primit așadar volumul de poezie “Labirinturi” de George Ioniță, un poet din Titu, aici pe malul Crișului Repede, în biblioteca mea din Oradea. Am întors cartea pe toate fețele, cum fac de obicei, cu sfială, c-un fel de reverență sfântă... Era poezie și încă ce poezie!...

Apoi, mi-am amintit că m-am mai “întâlnit” cu George Ioniță în “Prizonierul unei clipe” (Antologie de versuri de George Ioniță, Editura Macarie, Târgoviște 2003), “întâlnire” pe care o consemnam în revista “Singer”, nr. 19/20/21 București 2003, a poetului și gânditorului Ștefan Doru Dăncuș, din Târgoviște. “Întâlnire” pe care deasemenea am consemnat-o în cartea mea, “În bătaia puștii”, pag. 239,

Editura Imprimeriei de Vest, Oradea, 2004. Cartea, “Labirinturi” de George Ioniță e prezentată și de Ștefan Doru Dăncuș care în mod inspirat notează: “Diferența dintre poetul George Ioniță și alți poeți contemporani considerați valoroși stă sub incidența lamei unei ghilotine - vai! - tot mai prezentă: mulți din cei considerați «valoroși» n-au scris nici măcar un poem cu rimă, asta îndepărtându-i de relația astrală cu cea mai nobilă substanță omenească: frumusețea sufletească”.

E lucrul pe care l-am simțit și eu citind “Labirinturi” de George Ioniță, scoasă tot la Editura “Macarie”, Târgoviște, 2006, a regretatului Mihail I. Vlad.

M-am uitat în urmă, la “Prizonierul unei clipe” și am rememorat teme “plânse” acolo de George Ioniță și înserate de mine: “«clipa cea repede ce ni s-a dat»; singurătatea, durerea despărțirii, dragostea” și încheiam atunci cu: “Prin «Prizonierul unei clipe», George Ioniță a voit să devină din prizonierul clipei, **stăpânul** ei...” Aici, în “Labirinturi”, poetul se caută din nou pe sine însuși, își caută încă o dată clipa: “Am obosit să te mai caut.../ Lumina

lunii pâlpaie târzie. Curând va fi un alt început/ Și tu rămâi departe, nedăruită mie” (Căutare) și se risipește din nou în riosipirea aceia de la început: “Dumnezeu a făcut totul/ în câteva zile/ Singur/ omul/ a rămas neterminat/ nefinisat” (Risipire).

Din păcate, aproape tot ce se scrie astăzi se scrie pentru trup și nu pentru suflet, pentru nevoile trupesti și nu pentru nevoile sufletești. Poetul George Ioniță scrie pentru suflet și nu pentru trup: “Și ninge năvalnic/ peste copacii în floare/ și iarna se ntoarce/ iarăși în suflete/ Pe unde-o să zburați/ acum cocoare/ când cerul se închide/ și plânge” (Și ninge). Dar, poetul-cocor nu poate zbura decât în arealul ce i-a fost dat, adică în matricea limbii sale materne, de unde și titlul acestor câteva considerațiuni: “Zborul Cocorilor”. Haideți, să murmurăm, să ne rugăm împreună cu poetul: “Salcâmii iar vor înflori/ Și florile vor ninge cu parfum/ Soarele-n amurg se va topi/ Risipind încă o zi/ În fuioarele de fum”.

Nicolae IȘTOC

Ioan Vintilă Fintîș

O imaginație terorizată mereu de aceeași materialitate apăsătoare

“Zi de zi/ ascult rugăciunile iernii./ Privesc la cer/ Parcă plutește un înger/ prin zilele mele/ și/ astfel mă trec/ în această plângere/ universală”. Și eu astfel, prin acest poem am purces la descifrarea atmosferei și universului poetic din volumul “Dealul” - ediția a doua, Editura Karta - Graphic, Ploiești, 2007.

O poezie cu vădit caracter programatic scrie Ioan Vintilă Fintîș în paradigmaticul său deal. Un motiv

care generează treptat o anumită stare apocaliptică.

“Nimicul sporește mereu/ aburind coama absurdă a dealului/ Geamătul cubului/ crește uriaș peste lume/ greutatea lumii/ lovește țipătul/ din centrul cuvântului/ Plânsul orbește/ albind...” (p. 129).

Devine vizibilă un fel de dialectică a simbolului “deal”, el fiind când: coridor, cub sau fereastră, când: vedenie, cimitir, trup. Așadar, - dealul - este în poezia lui Fintîș un semn distinctiv, o paradigmă. Criticul târgoviștean Ștefan Ion Ghilimescu nota la prima ediție: “în esență, dealul conservă figura atemporală a sinelui, timpului, ușa care se întredeschide duhului necreat prin care poetul se împărtășește din lumea sacră, cu sentimentul zădărniceii învinse”. Corect și pertinent spus, dar - dealul - nu e decât motivul central iradiant, cuzator de motive. În jurul lui se constituie o atmosferă caracteristică, predilecției tainei capabilă de a coagula alte și alte câteva motive secundare cu funcții relaționale, conjuncturale. Acestea sunt: Faraonul, Piramida, Cubul, Omul (Dealul e om), lanțul, roata, flacăra (Flacăra să fie deal). Toate acestea sunt imagini desprinse dintr-o realitate palpabilă, verosimilă și la Fintîș devin în poezia lui simboluri și metafore ale ființei agresate.

“Singur și trist,/ Închide în sine/ alt deal/ Viața mea și a ta/ Doamne, pe cine aștept?/ Nu mai este nimeni/ în lume./ Scârțâie osia/ ușa a ruginit,/ Până și treptele scârilor/ s-au prăbușit”. (p.9)

Cicluri întregi din acest volum - tipărit în condiții grafice de excepție - dacă nu occidentale - sunt bazate pe ideea torturii fizice. Aici și acum corpul este pus la probă, chinuit (precum în axiomele cioraniene), el trece primul prin experiența infernului. “Purificatorul ficat -/ câmp de ferigi pentru sânge./ Om

Phalos/ purtător de nevăzute popoare./ Totul se mișcă./ Lanțuri și roți -/ mecanisme./ Permanent început./ Dureros/ Dureros”. (p. 60).

Nu e nimic pierdut din vedere, doar codul e altul dar și acela cade sub incidența dramaticului sens. Astfel “Dealul” este unul al cârnii (organelor). “Călcâiul, dacă nu ar fi drum vorbitor,/ cuibărit în păsări,/ genunchiul/ s-ar rostogoli în neant./ Șoldul învelit în frunzulițe de rouă,/ nu s-ar prelungi peste vreme gemând,/ dacă buricul nu ar fi/ coridor la limita lumii./ Crengile cârnii, scut suferinței/ n-ar fi,/ nici mâinile aripi de înger/ fâlfâind majestuos/ departe în deal”. (pag. 57). Și: “Ochiul, dacă nu s-ar adăpa simultan/ cu țipătul din comete,/ creierul,/ izvorul cuvintelor/ și cuib al ființei,/ nu/ ar mai deveni/ timp nevorbit”. (p.59).

Deci e în joc doar corpul (materia) nu și sufletul (spiritul) însă, nu apare interdicția de a se vorbi și despre soarta sufletului. Dar oare acest continuu martiraj asupra căruia lucrează imaginația poetului Ioan Vintilă Fintîș, ce poate semnifica? În creștinism martirajul trupului deschide calea spre mântuirea sufletului. În poemele “Dealul”-ui infernul și purgatoriu nu sunt urmate de paradis. Mântuirea nu se produce, însă trupul chinuit sugerează, într-un fel aspirația spre salvare. “E cineva/ care vine/ pentru mine în lume./ Ferestrele cârnii/ s-au deschis înspre fluvii./ E cineva/ acolo/ într-o ordine sfântă,/ care/ doar pentru mine respiră./ Dorm într-un somn princiar,/ pulberea stelelor/ îmi răcorește/ tâmpla”. (pag. 62). Sunt aici viziuni - cum spuneam - apocaliptice, o imaginație terorizată mereu de aceeași materialitate apăsătoare. Lupii sunt parabolele teluricului, inumanului. “Până și lupii pândesc/ înfometaji/ în/ tufişuri/ de umbre./ Au privirile ninse,/ urletul înfăşurat/ pe grumaz/ Adânc în deal/ vibrează alăuta/ psalmistului”. (p. 110). Pasărea nu e “Corbul” lui Poe, ci o răpitoare care ia în ghearele ei trupul cât o lume; agonia fiind interpretată de Fintîș în termeni pur și simplu fizici.

“Deodată mă cuprinde cu ghearele sale./ Deodată, mlădios, înfige în inimă/ pumnalul de verbe din cioc./ Mă sufoc/ mă subțiez,/ mă destram/ Aidoma sfârșitului de lume,/ devin coridor de lumină/ în Duhul necreat”. (p.138) sau: “Pasărea zbura absurd și grațios./ Tâşnind cum fulgerul din dealul invers/ multiplicat pe cer./ Cu cât se depărta, zăream/ luferii curbându-se-n cuvinte./ În pasărea aceea deodată/ mi se părea că trupu-mi/ se dilată./ Sub orizontul negru/ cum un uger/ din care se-alăptează dealul”. (p. 132). Aici mi se pare a fi originalitatea poeziei marca Ioan Vintilă Fintîș: de a nutri dintr-o aspirație spre zonele etice ale sufletului unde există mântuire.

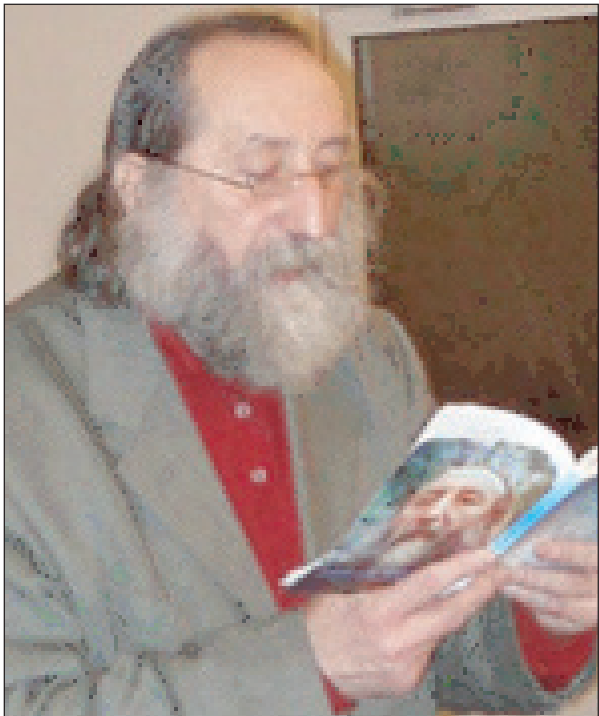
Victor STEROM

Golanca

Mă scui pă de deochi iubito și mă aburcă
țanțoș la oblânc, rămâi
Golancă spartă în gemete frecate
pe firul tras de la ciorapii uzi
M-ai remaiat fierbinte în gaura de șapte
M-ai morfolit cu limba melasei pe trei plozi
(Tușeu de cinci falange împleticite-n deasa
Și blonda plasă prinsă-n fermoarul de la blugi)
Mă scui pă de deochi iubito și mă aburcă
țanțoș la oblânc, tu știi
Ca nimeni alta, de of și de clementă ploii
dezgھیocat să mă înunzi
Să-mi plescăi peticit buricul
Cu-ntre-picioare de stricată
(De mine plină ai țesut veninul
portjartier la ینگerii bolunzi)
În freamătul de după coapse
antărt mă mirui, răzgâiată,
Ca să mă verși rupt în păcate
- la pleazna sfârșitului de curgi
Mă scui pă de deochi iubito și mă aburcă
țanțoș la oblânc, rămâi
Golancă spartă în gemete frecate
pe firul tras de la ciorapii uzi.

Sebastian DRĂGAN

Fiul cosmic al omului

Emanoil Toma: Dle Adam Puslojic, cine sunteți, care este originea dvs?

Adam Puslojic: Eu sunt Adam, în primul rând, nu pentru că așa a vrut bunul nostru părinte și nașul meu, care tot Adam este. Sunt născut în Valea Timocului și mă consider de origine valahă pentru că pentru mine a fi valah înseamnă o situație, o stare sufletească de a visa să devii român. Și, așa cum am crezut că au visat pe vremuri și Alecsandri și Eminescu sau Blaga și Arghezi sau Nichita Stănescu și Marin Sorescu și cum cred că visează orice om viu care știe limba română - poate că a învățat la școală sau în viață vreun vers românesc - și în primul rând îi bate inima cumsecade, de jos de la pământ, spre sus. Și iată o carte a mea chiar este intitulată, poate paradoxal, acum în limbajul postmodern se spune oximoron, sună așa: **Cad spre cer**, pentru că să nu uităm că Adam - tatăl nostru, născut din glie de bunul Dumnezeu, așa cum și Hristos prin înviere a devenit Fiul lui Dumnezeu, Adam a devenit fiul cosmic și în ebraica veche numele meu înseamnă „om”, dar nu numai om, om de glie roșie, om de humă. Așa să nu uităm că și pe Golgota, în punctul acela dureros și sacru, unde s-a întâmplat răstignirea biblică a lui Iisus, craniul acela sub Iisus, unde au căzut stropi de sânge de Hristos este craniul lui Adam. Pentru că numai așa cercul omenirii se îndeplinește: de la Adam până la Iisus. Și nici n-am știut de ce primul meu volum a fost intitulat, poate paradoxal Există pământ. De fapt, vreau să spun: există Adam, eu exist. Și asta am înțeles patru decenii mai târziu, deși volumul a fost scris prin anii '64-'65. Și chiar și asta m-a legat prin destin de Nichita, el fiind botezat la biserică Nichita Hristea Stănescu, el care spune în ultimul autoportret, din cele 25 pe care le cunosc - din care 10 au fost alcătuite, trăite la Belgrad, având în vedere că există și haiku acela miraculos, numit tot Autoportret: „eu nu sunt altceva decât o pată de sânge care vorbește” și care îl definește pe Nichita și este epitaful lui de la Cimitirul Bellu - iar ultimul Autoportret al lui scris la Belgrad, de mine, spune așa: „Eu m-am născut când am murit; când am murit m-a înfiat cuvântul. Eu”. Care „eu”? Și a mai spus: „La Adam cu El”. Dar a pus E mare, adică Adam este omul acela născut de Dumnezeu din glie. Scena s-a întâmplat în casa mea din Belgrad și nu numai Adam este în acest E mare, este și părintele nostru, cel care l-a înviat pe Iisus și cel care l-a înfiat pe Nichita Stănescu prin cuvânt. „M-a înfiat cuvântul”, spune Nichita. Pată de sânge a lui a devenit cu anii „înfiatul cuvântului”; el s-a transformat în cuvinte.

E.T.: Vă întreb, pentru că suntem în zona misticii și a mitului...

A.P.: În casa natală a lui Nichita Stănescu, de câte ori vin la Ploiești, am două inimi, pentru că în inima mea bate și inima lui Nichita și pentru că el s-a născut la Ploiești și eu, de câțiva ani, mă consider ploieștean, nu numai că am devenit membru al familiei ploieștenilor și sunt cetățean de onoare al Ploieștiului, primul după al II-lea Război mondial. Dar, în primul rând, m-am născut prin faptul nașterii și a renașterii lui Nichita Hristea Stănescu, care a fost născut în Piața sârbească și care acum se numește Piața N. Stănescu.

E.T.: Dacă omul n-ar exista, cui i s-ar vorbi despre Dumnezeu?

A.P.: Acest om care nu există ar fi fost nevoie să existe, adică să se nască sau să-l inventeze bunul Dumnezeu. Așa că tot el și-l aroga pe Dumnezeu și Dumnezeu simte nevoia de a naște un om, de a naște omenirea, de a renaște o bună parte a Cosmosului nu pentru că numai

prin omul viu Cosmosul, într-adevăr, e viu, numai prin gândirea lui, prin sentimentele lui, prin inima lui care bate. Cred că sunetul din inimă este cel mai miraculos în Cosmos; așa cum ne bate inima înăuntru, așa Cosmosul pulsează.

E.T.: La Cobișnița, unde v-ați născut, e populație română?

A.P.: La Cobișnița, în Valea Timocului, sunt foarte mulți valahi, care se consideră valahi și care vorbesc limba română. A fi valah nu înseamnă a fi un român mai redus sau mai străvechi, care acum trebuie să fie român modern, nu înseamnă să fii 50%, 15%, 29% procente. A fi valah în valea Timocului înseamnă a fi român total.

E.T.: Nu au fost asimilați forțat de sârbi? N-au fost slavizați forțat?

A.P.: Nu! Românii din Valea Timocului trăiesc absolut înfrățiți cu populația de acolo, în primul rând cu sârbii, cu muntenegrenii și cu celelalte nații. Știți, în Serbia, în Voievodina trăiesc aproape 30 de popoare. Cred că și în Valea Timocului tot atât, dar majoritatea sunt sârbii și valahii, adică românii.

E.T.: Când v-am luat un interviu în anul 2001 bombele aliaților puseseră pe butuci economia sârbească. Ne puteți spune cum au evoluat lucrurile?

A.P. Ne-au bombardat în 1999, dar noi am vorbit în 2001, când bombele de fapt au devenit o cicatrice, iar bombele adevărate sunt infern întreg, pentru că atunci nu îți este frică de moarte, îți este frică de despărțirea cosmică.

Trăirea Bibliei

E.T.: Credeți că globalizarea e un factor benefic pentru Europa? Fac referire la Europa, pentru că nu cred, deși folosim cuvântul globalizare, că aceasta ar fi fericirea viitoare.

A.P.: Păi, știți, Serbia, exact cum este și România, a fost în Europa mereu. Adică nu trebuie să intrăm în Europa. Noi suntem în Europa, cu templele noastre, cu bisericile noastre, cu cărțile tipărite în Evul Mediu, cu cultura și spiritul creștin și ortodox. Așadar, mie îmi pare rău, bombele au distrus Iugoslavia, care a fost un fel de idee europeană, Iugoslavia în care au trăit atâtea popoare cred că nu merita un destin atât de tragic și de amar pentru a fi distrusă, ci trebuie să fie evolu-

ată. Trebuia să intre în întregime în U.E., pentru că ea, de fapt, a fost Europa prin sine, prin esență, prin spirit și prin istorie și viitor. În problema protocoloalelor este o dilemă omenească: oare au existat sau nu? Noi, în orice caz știm mult mai potrivit și mai adevărat că Biblia a fost trăită. Biblia este, de fapt, protocolul esențial al lumii, nu un alt protocol, care e fals sau este natural ori este o dușmănie față de marele și istoricul popor ebraic.

E.T.: Iugoslavia era cea mai capitalistă țară din sistemul comunist. Care este diferența între ce a fost și ce este? De ce nu s-a respectat testamentul politic al lui Tito?

A.P.: Păi știți, eu ca om tânăr, aveam acum 30 de ani salariu circa 3000 de mărci, iar acum suma ce mi se oferă ca un fel de pensie națională este între 400 și 600 de euro. Vedeți ce decădere? Cum spune poetul Iosif Broski, care a primit și premiul Nobel și care după perioada ce a trăit-o în America spunea că viața pe care o trăim acum este o decădere omenească, e o decădere a omului în genere.

E.T.: În 1948 Tito urma să vină la Câmpina, la castelul de Bloom, azi spital de psihiatrie. Urma să fie judecat pentru „deviațiune de dreapta”. I se pregătise chiar și grăul pentru colivă. Ce știți despre asta?

A.P.: Sunt multe poante și zvonuri, metafore și invenții, pentru că pe vremuri, în timp ce pozele lui Tito erau, de fapt, caricaturi ale călăului Tito, se auzise zvonul că Dej i-a dat un avion particular cu care Tito a întins-o și a scăpat cu Viața. În orice caz, Tito n-a fost nici „călăul Tito”, dar n-a fost nici omul sfânt, pentru că lui îi plăcea viața până la nebunie și el a avut câteva zicale incredibile. De exemplu, spunea: „Nu când voi muri eu” ci „dacă voi muri vreodată” sau el a spus ce înseamnă a fi un om deștept și modern: „Seminelizezi stânga și o iei la dreapta”. Asta spunea Tito. El a izbutit să se strecoare printre cele două imperii globale: America și URSS. Dar nivelul de viață a fost nivel european și nu spun doar pe plan economic, ci a fost și un anume fel de libertate, care n-a fost atât de controlată, ca în imperiul răului, în socialism, în lagărul sovietic. Dar să nu avem aici o iluzie: și în America, unde sunt multe libertăți, sunt și cazemate, închisori, bătaie de poliție în stradă, ucideri ș.a.m.d. dar eu cred că visul nostru de a ieși spre Europa înseamnă să unim trecutul nostru glorios și civilizat cu viitorul și speranța noastră, pe care noi o aveam în capitalism și care, acum când a venit capitalismul vedem că este altceva, mai complicat și

mai complex (complexat).

E.T.: D-le Puslojic...

A.P.: Nu Puslojic, ci Adame...

E.T.: Adam, ce te-a format, viața sau studiul?

A.P.: Numai viața. Pentru că numai viața mea va muri pentru mine vreodată. Așa începe acest cântec de dragoste al lui Nichita, la care eu țin foarte mult și acest miraculos poem de dragoste a pătruns la noi în manualele școlare acum 30 de ani, când Nichita nu intrase încă în manualele școlare din România. Dar și viața este, de fapt, o lecție și o experiență. Eu am pus-o în parafraze din Eminescu din primul vers din Odă în metru antic, în care el spune: „Nu credeam să-nvăț a muri vreodată”. Eu am inventat ceva mult mai scurt: lecțiile din a muri. Și am folosit această sintagmă în 1989, când am fost aici în decembrie, am fost alături de români, de prietenii mei și aveam multe vise din care, din păcate nu s-au realizat multe.

E.T.: Când ai simțit întâia oară impulsul să scrii și ce ai scris atunci?

A.P.: Păi, cred că am simțit atunci că încă nu știam alfabetul prea bine, am îndrăznit să scriu chiar și în limba română, când nu știam prea bine limba română, chiar nici atât cât o știu acum și o cunosc pentru că Nichita Stănescu, fratele meu mai mare, îmi spunea: „Adame, tu nu poți să înveți limba română la școală, în banca cea dură care poate să devină o durere. Tu trebuie să o înveți în viață, în nucleul vieții și să te dai cu capul de pereți. Numai așa poți să înveți o altă limbă sau limba maternă, în ce sens, pentru că spunea Nichita: „limba se învață nu din exterior, ci din interior. Te rog să nu spui că ești în stare să scrii aproape ca Eminescu. Poți să spui: "Aș dori să scriu cum a scris odată El"”.

E.T.: Câte titluri cuprinde opera ta și de care din ele ești cel mai legat?

A.P.: Într-adevăr, acum doi ani, când am împlinit 60 de ani mi-am sărbătorit 100 de ani. 60 de ani de viață și 40 de ani de activitate literară, dar chiar am depășit atunci 100 de volume, evident vreo 30 de volume de poezie și probleme ale poeziei și încă vreo șaptezeci și ceva de traduceri, în primul rând sunt traduceri din limba română, iar din literatura română în primul rând din poezie. Am mai tradus câteva volume din franceză și rusă. Dar, sigur că visez să învăț limba română. Am crezut că, odată, o să fiu în stare să public un volum Eminescu.

Interviu cu Adam Puslojic, realizat de Emanoil Toma
Continuare în numărul viitor.

Editura "Floare de latinitate" în anul 2006

Cea mai tânără, editură a românilor din Serbia, Editura "Floare de latinitate" înființată de către Departamentul pentru cultură a CNR în anul 2004, în cursul anului 2006 a desfășurat o activitate pe măsura posibilităților. Datorită și faptului că nu beneficiază de fonduri bugetare ci se bazează în totalitate pe mijloacele financiare ale CNR și pe unele sponsorizări, activitatea referitoare la editarea cărților respectiv înfăptuirea Planului editorial acceptat la 28 ianuarie 2006 la Cuvin, nu a fost posibil de realizat. Editura "Floare de latinitate" în cursul anului 2006 a reușit să editeze 3 cărți:

1. Șoapte - autor Cosmin Duluj (poezii, debit editorial).
2. Din țara lui Shaban - autor Pavel Gătăianțu (poezie)
3. Ion Pavel Iacob și Ion Cira Petrovici - Societatea, pompierilor voluntari din Torac: 1930 - 2005 (monografie), împreună cu "Libertatea din Panciova".

În curs de apariție se află Antologia poeziei românești din Serbia, antologator fiind poetul timișorean Aurel Turcuș și se lucrează la editarea unei plachete de poezie a poetului Mihailo Vasilievici din Cladova și a unei cărți "Legende timocene" a autorului Iosif Cireșan Loga.

În ceea ce privește revista "Floare de latinitate" putem afirma că au apărut 5 numere iar în curs de apariție se află și numărul 6 (14) pe anul 2006 așa că în ceea ce privește planurile de editare a acestei reviste de cultură și spiritualitate românească editată de către CNR ele au fost realizate în întregime. Revista "Floare de latinitate" este realizată de un colectiv redacțional compus din următorii colaboratori: Pavel P. Filip, Mircea Samoilă, Ana Niculina Ursulescu, Dragomir Drăghici, Ionel Stoilț, dr. Gligor Popi, ieromonah Ștefan Lupșici, Iancu Murărescu, Măran, Pavel Gătăianțu și Traian Trifu Căta. Toți cei enumerați lucrează în mod gratuit pentru revista noastră. În cursul anului 2006 Editura "Floare de latinitate" a desfășurat și o bogată activitate expozițională. Astfel la Satu Nou la Casa de cultură a fost organizată o expoziție de carte "Salonul de carte și presă românească", ediția a III-a (după cele de la Uzdin și Sân Mihai) la care au fost invitate să participe toate editurile și redacțiile noastre. Propria producție editorială a fost expusă la unele târguri sau saloane de carte din Belgrad, Timișoara, Iași, Arad, Uzdin... iar cărțile și revista "Floare de latinitate" au fost lansate la: Bocșa, Reșița, Uzdin, Făget, Arad, Alibunar, Drobeta Turnu Severin...

Vasile BARBU - Voievodina

Pasărea cu clonț de rubin

(Eseu despre Cezar Ivănescu)

... "Pasărea cu clonț de rubin / S-a răzbunat, iat-o, s-a răzbunat / Nu mai pot s-o mângâi / M-a strivit / Pasărea cu clonț de rubin, / Iar mâine / Puii păsării cu clonț de rubin, / Ciugulind prin țărână, / Vor găsi poate / Urmele poetului Nicolae Labiș / Care va rămâne o amintire

frumoasă". Cezar Ivănescu identifică aici forța în articolele mortis a limbajului poetic: "numai în baza acestui poem și se poate vedea cum un mare poet atinge ecumenismul simbolurilor tradiționale", care învâluie o ultimă experiență înaintea morții. Pasărea cu clonț de rubin nu

este doar un simbol al morții, ci e pasărea asasină, steaua roșie cu cinci colțuri a comunismului, care îmbia la beția mângâierii prin cuvinte mincinoase. Răzbunare și strivire, iată răspata pentru trezirea din captivitate, pentru experiența din Delta Dunării și pentru anul surpător 1956. Premoniția poetului merge până la capăt: puii păsării cu clonț de rubin i-au descoperit urmele, fiindcă prea vie era amintirea lor, transformată în una frumoasă - Labiș, mare și glorios poet al comunismului, cultivat cu osârdie până în 1989, când pasărea cu clonț de rubin însăși a căzut răpusă. Ceea ce urmează în demersul lui Cezar Ivănescu este strivirea acestei platoșe strălucitoare sub care a fost ascuns adevărul Nicolae Labiș și din pricina căreia fostii cultivatori ai "faimii" de poet comunist îl vor asasina pentru a doua oară nu revizuiind, ci păstrând ca pe o rușine vechea etichetare. Marele reproș pe care i-l aduce, de exemplu, Cezar Ivănescu lui Gh. Tomozei, e că, prin cartea "scrisă de alții" - Moartea unui poet (1972), l-a confiscat "definitiv pe Labiș cauzei comuniste", acoperind "un asasinat politic" (p.146). Acesta e miezul

chestiunii și nu văd de ce ea nu s-ar spune, nu neapărat pentru a-l "inculpa" pe autenticul poet și om de cultură, de o reală delicatețe personală, care a fost Gh. Tomozei, ci pentru dreptul la ființă spirituală și civică a adevăratului Nicolae Labiș, cel scos din manualele de literatură din liceu și prin consimțământul lui Eugen Simion care, cândva, îl numise pe poet "buzduganul unei generații", fără a-l smulge de sub faima de poet al comunismului. Asta o spune cu franchețe și durere Cezar Ivănescu, supărând, firește, ca să utilizez un eufemism. Nu e nici o notă de melodramatism aici: "... De câte ori îmi amintesc cum l-au ucis pe Labiș, mă podidește, groaznic, plânsul..." (p.169). El nu poate uita că, după ce l-au ucis (indiferent dacă scenariul descris s-a petrecut aidoma sau nu), lui Labiș i s-a ridicat o statuie nedreaptă, mincinoasă, în măsură să falsifice adevărul sens al "luptei cu inerția". Cezar Ivănescu nu iartă impostura care l-a făcut inaccesibil pe adevăratul Nicolae Labiș, cel care evolua rapid și ireversibil spre anticomunism. Depistează asumarea moștenirii falsificate de retorism "revoluționar" la Ion Gheo-

rghe, Gh. Tomozei, Nichita Stănescu, Ana Blandiana, Adrian Păunescu, Cezar Baltag etc. Acuză generația Nichita Stănescu de o anume lașitate prin preluarea poeziei retorice, mincinoase, a lui Labiș (p.135), fenomen susținut de criticii de autoritate în epocă. Totuși, moștenirea cealaltă a lui Labiș, adevărata "luptă cu inerția", a lucrat în pofida programului oficial. După Labiș, apreciază Cezar Ivănescu, poezia românească n-a mai putut fi falsificată dincolo de orice concesii. Meritul poetului din Mălini este inestimabil. Fără el, nu știm cum ar fi arătat poezia românească de azi. Și asta trebuie recunoscut, având curajul de a nu ne împiedica de falsa icoană creată sub comunism. Acesta este Nicolae Labiș cel necunoscut, cel nou, pe care s-a străduit să ni-l restituie Cezar Ivănescu, dovedindu-ne cu asupra de măsură că poezii sunt mai aproape de poezii decât criticii de profesie. ...

Teodor CODREANU

Nepotriviri morale

Stă în puterea omului, ajutat de Dumnezeu, să crească spre idealul de bine, de frumos și de cunoaștere, până la realizarea personalității omenești pozitive. Dar la fel stă în puterea sa, dacă se lasă stăpânit de rău, să descreească de la natura sa firească, până la realizarea personalității negative, care slujește răul și nu binele. Și unul și altul au lăsat și lasă urme. Cel dintâi produce lumină, liniște, pace și fericire în viață, pe când cel de-al doilea aduce suferințe, lacrimi și chiar crime. Avem exemplul lui Abel și Cain, unul te înalță iar celălalt te deprimă și te dezgustă. Și asta se întâmplă atunci când omul își concentrează tot efortul în căutarea îmbogățirii, mândriei și luxului - toate semne ale degradării morale. De aceea Mântuitorul Hristos îi întreabă pe unii ca aceștia: "Nu este oare mai importantă viața decât hrana, și trupul decât haina?" (Matei 6,25). Prin această întrebare El avertizează pe om să nu caute doar "slava lumească" și să piardă "coordonatele vieții". Lumea de azi cere ca omul să fie vicelan, mincinos și nedrept, iar Dumnezeu îl vrea pe om să fie sincer, să iubească adevărul și dreptatea. Lumea de azi te îndeamnă să fii rău, invidios, îngâmfat, neînduplecat și răzbunător, pe când Dumnezeu vrea ca să fim buni, blânzi, îngăduitori și iertători. Depinde ce alegi: lumea sau Dumnezeu? Câți se mai silesc azi să corespundă cerințelor Cuvântului dumnezeiesc? Foarte puțini! și ne mai întrebăm de ce nu ne mai plouă Dumnezeu; de ce vin apele peste noi, de ce nu se mai împacă oamenii între ei; de ce, de ce, de ce...? Desigur că tot ceea ce se întâmplă azi în lume ne îngrijorează pe toți. Dar îngrijorarea multora, este exagerată. De aceea Mântuitorul îndeamnă la liniște sufletească, dând pildă păsările cerului care nu seamănă nici nu seceră, nici nu adună în hambare și Tatăl nostru le hrănește și pe ele, le poartă El de grijă. Această atitudine de liniște și căutare echilibrată a celor necesare pentru susținerea vieții, o întemeiază Mântuitorul pe grija Providenței: "Știe Tatăl nostru cel ceresc de ce aveți nevoie". Dar pentru asta trebuie să-i sluiți lui Dumnezeu; și slujind lui Dumnezeu, nu te poți complăce într-o serie de nepotriviri morale. De aceea, la întrebarea Mântuitorului: "nu este oare mai importantă viața decât hrana și trupul decât îmbrăcămintea?" răspunsul se află în însuși caracterul

vieții morale care nu se pietrifica niciodată ci ori urcă spre desăvârșire, ori coboară treptele întunecate ale degradării până sub nivelul naturii. Gândul îndreptat cu exagerare la ce vom mânca, sau ce vom bea, sau cu ce ne vom îmbrăca, duce la o viață sumbră, chinuită mereu de spectrul zilei de mâine, duce la îndoială, la tristețe, la clătinaarea omului la fiecare pas. De aceea Mântuitorul recomandă: "Căutați mai întâi împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui, și toate celelalte se vor adăuga vouă". E greu să pui în practică o astfel de recomandare într-o lume în care binele este amestecat cu răul, într-o lume în care domnește multă derută, într-o lume în care oamenii s-au atașat mai mult de cele materiale - dar știind că Mântuitorul Hristos ne-a învățat numai lucruri bune, trebuie să ținem cont de o astfel de recomandare... și să ne delimităm. Ori cu Dumnezeu, ori cu lumea! Să nu uităm că nu trupul este mai mare ci sufletul. Să muncim și să câștigăm, dar nu în paguba sufletului și a lui Dumnezeu. Acestea sunt recomandările! Să căutăm mai întâi pe Dumnezeu iar dreptatea Lui să ne fie calea prin care să ajungem la țință. Altă cale pentru reechilibrarea societății de azi, nu există și n-o va putea găsi niciun parlament care e de acord cu "parada" sau legiferarea fărădelegilor... fie el chiar și european. Să-L căutăm mai întâi pe Dumnezeu și apoi... vom ști ce avem de făcut, pentru că El ne va lumina!

Preot Ioan ȘTEFĂNESCU

Baladă pentru doamna doctor

Curând, voi sfârși prin a deveni pacientul tău, doamnă doctor, viața mea e o cârpă, deja, bătută de vântul turbat, mă încearcă o stare de demență latentă, îmi e cald, dar și dor să-l provoc la duel pe Isus Absolutul, derbedeul care-și zice-mpărat.

Sunt mai mult decât sigur că mâine, cel târziu într-un an, știința ta, zâmbetul tău, tot ce ai tu mai bun, mai superb va fi pus pe tava terapiei mele de șoc, deși toate fi-vor în van pentru că nu poți ucidă pădurea de brad ca să prinzi în cătare un cerb.

Într-o zi, doctorițo, voi fi, totuși, micul tău pacient, jucăria ta, cobaiul tău, cauza tuturor nenorocirilor tale; vor sosi cocori dinspre ape, zăpezile potopi-ne-vor lent, tu citi-vei mai departe din Sadock, prescriindu-mi injecții letale pe care mi le va administra Văduva Neagră înainte de ultimul drum, drumul eternei întoarceri în humă, sau în firul albastru de scrum.

Ascultând-o pe Mandy Moore

M-am răzgândit, doctorițo!
Uitându-mă la alunița de pe glezna ta, în vreme ce în căști
îmi cânta Mandy Moore,
am avut tot timpul și toate motivele din lume ca să-mi schimb intențiile
și nu, nu mai vreau să-mi faci injecții letale!
Vreau doar să respir același aer cu tine
până când ni s-o termina butelia de oxigen
Să o ascultăm împreună pe Mandy Moore - tu la o cască, eu la cealaltă -
cu *Only hope* sau, și mai bine,
cu *I'm going to love you forever*,
să bârfim despre bărbatul tău care nu te lasă să te parfumezi dimineața,
când mergi la cabinet, ca să-ți consulți pacienții,
și despre nevasta mea, care tot visează la ziua în care mă va găsi gol pușcă
în brațele unei "târfe", cum zice ea, poate chiar ale tale,
dacă nu cumva, mai degrabă, ale Văduvei Negre,
pe care o simt din ce în ce mai agasant, mai frenetic,
dându-mi târcoale.

Dan GÎJU

Poezia românilor de peste tot

Poeme de dragoste

tinerețea mea e un număr de casă
bătut auriu pe o poartă de lemn
privesc trecătorii cum umblă tăcuți
sub picuri de ploaie făcând semnul crucii
pășind mai departe cu păpuși în gând
frigul și arșița anotimpurilor toate
tot una-s pentru ei pentru mine
întreg universul se perindă
pe strada mea nimeni nu-și uită petuniile
primite în dar sau așteptând dăruirea
tinerețea mea e un număr de casă
așteptând să oprești la poartă
învingător sau învins al soartei
însă mereu așteptat

dincolo de oglindă e o altă lume
neînțeleasă de mine
neînțeleasă de tine
siluetele intră și ies prin luciul ei
nelăsând în urmă decât regretul imaginii
oglindea nu are nimic tainic în ea
redându-te mereu obosit și pierdut
oricâtă lumină s-ar strânge
dincolo de linia ei
nu poți să aștepți nici o regăsire
nici așteptarea n-are loc
în spatele orizontului compromis
de noaptea veșnic coborătoare
de-aceea și cerul e tot o oglindă
care fură gânduri neînțelese
țesându-le în prag
unde-or să cadă
unul după altul
cavalerii

frumusețea depinde de ochiul care-o privește
ea în sine nu are nici o valoare
cum nici culorile toamnei nu se revarsă
peste zodia frunzelor arâmii
cioburile viselor doar amăgesc împlinirea
sporind taina uitării a ceea ce a fost
și ce-ar fi putut să fie
întrebările
puse de tine
de mine
fără răspunsuri
întruchipând doar silueta închipuirii
și cruzii mei genunchi dezgoliți
risipind chemările de dincolo de vârste
ca o imperfecțiune ce tinde să piară
sub ochiul atent al mării
prin dragostea toată coborâtă-n sărut
la marginea disperării unde se risipește
frumusețea închizând ochiul care o privește

Cornelia CĂNURECI (Franța)

TUTI STEALILI VA LI-ADUC

Cara s-nu-ai videală,
Grea-ni' nă dzuă,
Va s-trec pi la tini cu
Haraua!

Cara s-nu-ai vreari -
Grea-ni' nă dzua,
Va s-vin cu harauă.
Căldura di tu inimă
Va s-ț-u-aduc atîția.

Cara s-nu-ai soț,
Grea-ni nă dzua, -
Cîndu mai ma marea steauă
Va s-doarmă,
Mini va s-escu diștiptată
Ti tini, somnul a meu!

Și stealilii tuti va li-adun,
Cu mirachi mari -
Ti un dor!

LILICI

Omlu ți iu vream,
Va s-adară lilici tu câmpu...
Vimturi va-l' i leagănă frîndzii,
Soarii va-l' l dipună tu inima.

Omlu ți lu vream -
Va s-adară lilici
Aroși - pi soari,
Albi - tu scutidhi

Va u-adun lilicea, lilichii,
Ta s-li bag pi inimă,
Virnoară s-nu mîrînvipsească!

FLORI

Omul ce l-am iubit,
Ajunge-va floare în câmp...
Vânturi i-or legăna frunza,
Soarele i-o încălzi inima.

Omul ce l-am iubit -
S-o prefacă în floare
Roșie - în lumină,
Albă - pe întuneric.

Voi culege floarea, florile,
Să mi le-aștern pe inimă,
Veșnic să rămână proaspete!

VOI CULEGE STELELE TOATE

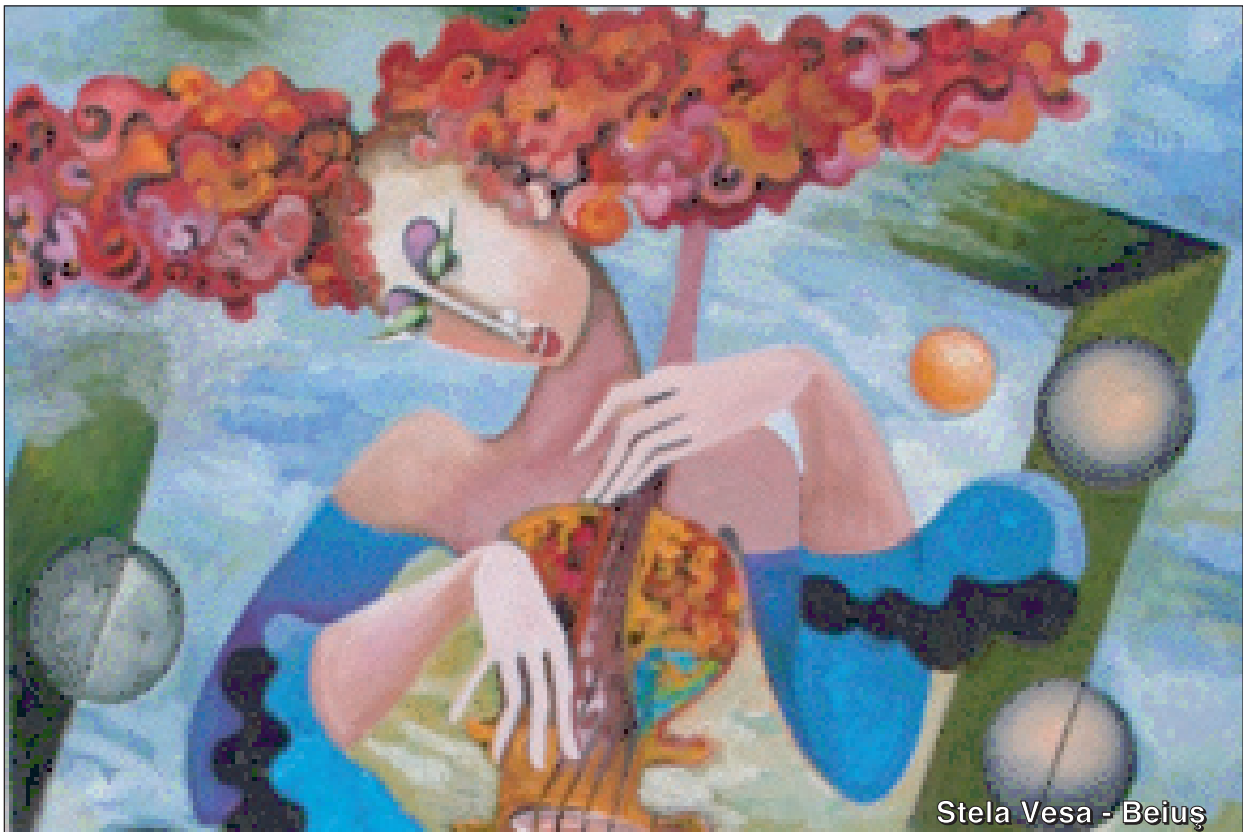
Dacă-ți pierzi vederea,
Cheamă-mă într-o zi,
Am să trec să te văd,
Bucuroasă!

Dacă mă iubești -
Cheamă-mă într-o zi,
Am să vin bucuroasă.
Căldura inimii mele -
Ție am să ți-o trec.

De n-o să ai prieteni,
Cheamă-mă într-o zi, -
Când cea mai strălucitoare stea
Va dormita,
Eu voi rămâne trează
Pentru tine, somnul meu bun!

Și-am să culeg stelele toate
Cu-atâta dragoste -
Cu-atâta dor!

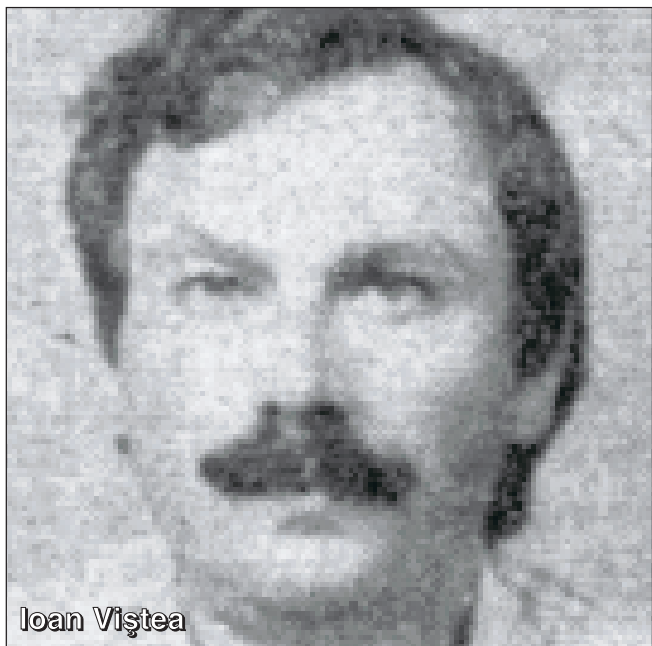
Vanghea MIHANI STERE - SCOPIE

Stela Vesa - Beiuș

ACCAID POET

Ioan Viștea

Cuvânt înapoi

Pentru că Valea Voievozilor e așezată la nici o aruncătură de băț de Târgoviște la distanță egală de orice punct cardinal, oamenii locului i-au spus Mahala. Cândva, aici, era o pădure de sonde, vile regale și câțiva moșieri refugiați la Paris, imediat ce începuse războiul româno-român. De pe urma lor ceapeul a avut la intrare lei din piatră până când un mecanizator amețit a intrat cu tractorul în ei, sobe din teracotă de Delft și un Petrașcu pe care brigadierul însemna cu un ciot de cretă zilele - muncă. Aici, Mihai I cobora de la Dealu cu Buicul pe două roți, de-și făcea lumea cruce, încât s-ar fi putut numi foarte bine, Valea Regilor din poala Bucegilor... Astăzi a mai rămas un tinichigiu, ce se roagă la lună să-i împrumute carbid, un fost pușcăriaș care face recensământul găinilor și-n timpul liber muncește cu ziua; pensionari din petrol, de la Schelă; turla bisericii folosită de enoriași ca nacelă; un acar rupt din fresce cu pomeți de ascet; trei privatizări unde se vinde pâine și rachiu pe caiet; doi preoți cu dantură din aur; un Cămin Cultural pe frontispiciul căruia se mai distinge cuvântul "slavă"; o moară ce macină pleavă; un sectorist cu caschetă unde, primăvara, își ace cuib barza satului; pământuri sărate scoase de moștenitori la vânzare; un orizont strigând pe înserate că a rămas fără zare; o discotecă din perioada aztecă; un tâmplar olog ce lucrează picioare de mese și scaune care scârțâie ca proteza și-n curtea procurorului stabilit la oraș, Puricosu' împăcat cu viața de câine.

În vie, pe deal, furnicarul de oameni

În vie, pe deal, furnicarul de oameni, la arăcit și la sapă, caută pe cer mari batiste de nori. Aerul frige și copilul plecat cu ceva de-ale gurii, merge cu soarele în ochi să le-astâmpere foamea. Sub braț, pâinea neagră atârână ca piatra de moară. Aburii fierturii ațăță albinele, muștele, gâdilă nările cailor priponiți pe răzoare... Trece o apă cu pești somnoroși. Trece un hotar cu fâneată. Trece o pădure de salcâmi, o pădure de sonde, o pădure de cruci. Nu știe când a făcut ocolul pământului, lumii. Odată ajuns în vârful dealului, cu genunchii gelatinoși, nu-i vine să creadă: vede via, casmalele ruginite, vede tunica generalului degradat, împușcată de grauri, vede ochii bufniței împietriți în orbite, zilierii cu bărbi de iarbă părjolită, din cap până-n picioare înveșmântați în licheni și în brusturi. Nu mai veneai, bătrâne? De-atâta așteptare, uite, ne-am fumat până și unghiile.

Ioan Viștea este poetul unui obsedant deceniu, un deceniu al supraviețuirii, al compromisului și al unei copilării ce și-a păstrat inocența sub cerul plumburiu al Războiului Rece. Spre deosebire de primele două volume de poezie, Viștea abordează de această dată viața de zi cu zi. Numai avem revolta celui ce refuză un sistem social dictatorial. De data aceasta universul descris poetic de către Viștea are doar nuanțele ironice. Este un univers uman al unor ființe care fie își trăiesc din plin inocența, fie s-au adaptat atât de bine încât ritmurile sufocante ale cotidianului au devenit o a doua natură a felului de a fi. Uneori avem scurte gesturi de mai degradă, răbufniri, decât revolte. Mahalaua este o parte dintr-un univers monstruos al izolării colective. Totul se desfășoară într-o anumită cadență, cu gesturi repetabile, proprii celor obișnuiți să supraviețuiască. Mahalaua este expresia unui infern dulce-amărui unde aproape toți se supun instinctual, animalic unui destin propriu marionetelor. Ironia acidă este proprie viziunii asupra existenței, așa cum este ea percepută de Ioan Viștea, poet în palmaresul căruia regăsim și unul dintre episoadele importante în istoria presei scrise românești: membru fondator al ziarului "Cațavencu". (M.C.)

Puntea, puntea ce lega malurile lalomiței, adică Mahalaua de restul lumii, cu podeaua din șipci îmbibate cu păcură, lustruite, tocite până la noduri de pingecele navetiștilor, cu ce semăna, oare, așa legănate, în veșnic balans cum era, sus - jos, stânga - dreapta, înainte - înapoi? M-am gândit! Cu simulatoarele de la NASA. Ghidoane, bidoane cu lapte, baloți din paie, rucsacuri, papornițe cu orătării, serviete, saci cu cartofi, butelii, landouri de copil cu roți fără spițe, sifoane cu sticla albastră, salopete, raglane din alte timpuri, anvelope date de-a dura se ciocneau unele de altele, făcând puntea să semene cu spinarea unui cal năvăș cabrat sub picioarele trecătorilor. Iar ei, priviți de departe erau așa caraghioși: parcă exersau cu toții mersul pe sârmă, cu respirația oprită, atenți să nu-și piardă echilibrul, să nu le zboare în apă sufertașele cu mâncare, salamul, Cracana, cupoanele de stambă și costumul pe puncte. Seara, își puneau fascicolul lanternelor în ochi: Care ești, mă? A, tu erai? Salutare! Salutare! Și sub punte, prin albia râului, ușor ridicată acolo, treceau, cu motoarele ambalate la maxim să învingă șuvoiul, mașinile vremii. Așa de puține, de rare, că știai cu precizie, că înăuntru nu putea fi decât cineva important de la raion sau sovrom.

Uneori, unul mai curajos se ușura de pe punte drept pe capota sau parbrizul Pobedei. Când îl aflau, atunci se lăsa cu scandal. A doua zi se știa: îl chema la partid, făceau o ședință fulger, improvizau un prezidiu dintr-o ladă mare de scule acoperită cu hârtie roșie creponată. Tovarășu' în sus, tovarășu' în jos. Îl apuca amețeala mai rău decât dacă ar fi trecut chiar atunci puntea. Păi, se poate? Se poate, tovarășu'? Se poate, că și Paul de Alep călătorise pesemne mai bine de îi căzuse cu tronc locul, pe când ei, ditamai oamenii ai muncii, uite... Cine? Cine? Să spună cine e tovarășu' Alecu și ce legături are cu el. Alep, nu Alecu! Și de fapt, nici Alep, ci Paul! Aha! După ce că e un element dușmănos mai are și legături cu străinii. Scrieți acolo! Scriau. Greu, cu opinteli. Nădușeau tot scuipând în creionul chimic. Dura cam o oră procesul verbal. Semnăturile pe puțin altă oră Se ducea dracu producția. Până la urmă, se alegea cu o săpuneală zdravănă, cu o muștrare, în cel mai bun caz cu o caricatură la gazeta de perete, alteori umblau la salariu, oricum, îl țineau minte (păi nu era el prietenul străinului ăla Alecu din Alep?) Bine că nu-i luau caii de la bicicletă și puntea, mai ales puntea, la întoarcere, noaptea, ca o sfoară subțire de fum.

Erezie

Veniți, veniți să vedeți: vulpea împușcată în crucea nopții, la marginea satului, zace dimineața cu pielea pe băț. Copiii aruncă cu pietre în ea; un polițist ia declarații, încheie procesul verbal, pe când preotul sfințește de zor locul. Toate acestea deoarece, umblă vorba, c-ar fi lăsat pe pământul reavăn, urmele a două picioare.

MEMORIA 'ILDIR

Ioan Viștea

de la Mahala (cu același titlu, în curs de apariție)

Broasca țestoasă de la pagina patru

Broasca țestoasă de la pagina patru
călcată de mașină la ora prânzului,
pe când încerca să traverseze șoseaua,
nu a murit. A avut zile.
Nici era glaciară nu a venit încă.
Nici turcii selgiucizi ce vroiau să deschidă
În Căminul Cultural brutărie.
Nu a venit, deasemeni, prizonierul de război.
N-a venit familia cu mulți copii, plecată în țări străine.
Nu au venit fitile de lampă și scorțișoară la magazinul sătesc.
N-a venit pensia de urmaș, n-a venit femeia cu lapte.
Nici Nietzsche nu a venit la Euridice și nici
Dona Alba, la orfelinat, să înfieze pitici.
A venit în schimb o apă de ploaie cât casa.
A venit o molimă fără leac.
A venit o amendă, apoi o citație pe numele mortului.
A venit o basculantă plină ochi cu meteoriți.
A venit o eclipsă parțială de soare.
Au venit, de la oraș, doi medici legiști să dezgroape trecutul
și a mai venit, la vecini, pe-nserat,
o arătare deghizată în Marx să cosească zăpada.

Războiul terminat alaltăieri

lui Ioan Groșan

Ultimul Război Mondial,
s-a încheiat, la Mahala, târziu de tot pentru noi.
Când să aflăm vestea cea mare,
tocmai s-a defectat radioul cu galene
iar după cinci ani de reparat la el,
nu mai avea cine să-l asculte:
ai noștri dispăreau care-ncotro
într-o direcție necunoscută.
O dată într-un an, primeam cărți poștale
cu ștampila stațiunilor
unde-și odihneau oasele pe priciuri
blindate cu căpușe: Aiud, Gherla,
Sighet, Poarta Albă, Rm. Sărat etc.
Plecați în miez de noapte cu duba,
- fiindcă lipsiseră destul -
se întorceau, cam prin '60 acasă,
într-un sicriu sigilat Made în România.
Fie numele Domnului lăudat! -
moartea le semnase cu o clipă
mai devreme amnistia...
Însă, ce credeți?
Treizeci de ani mai târziu,
iarăși s-a umplut țara de dușmani ai poporului,
de ambuscade, cozi, gropi comune, tranșee
și televizorul ultimul tun cu gaze lacrimogene.
Trăgeam ca apucații din toate pozițiile
în toate direcțiile;
ciuruiam butoiul lui Diogene;
băteam un cui și-ncă un cui,
fără să știm în numele cui.
Asta până alaltăieri când,
un medic legist a semnat, în sfârșit,
declarația de pace:
doi vecini în conflict o viață întreagă
pentru un pogon cu lucernă,
au capitulat fiecare în patul lui.
Pogonul l-a luat Primăria.
Fie numele Domnului lăudat, România!

E posibil ca și-n mugurele timid

E posibil ca și-n mugurele timid,
abia ieșit din găoacea frigului,
să se întâmple revoluții, trădări, conspirații;
câte un glonț rătăcit sau în rafale
să sfâșie carnea și nervii.
Poate și între ele, crengile, se petrec tragedii
și se atârână una pe alta în ștreang,
dar nu s-aude, nu se vede nimic în afară.
Apoi, împăcări, tratate, jurăminte de pace au loc
la microfoane în jurul mesei bătrânului Arthur,
neînțelese nici de urechea cea mai fină.
Totuși, într-o noapte, vă jur
am auzit la Mahala clorofila
ținând frunzișului tânăr prelegeri despre istoria lumii
într-o limbă străină.

POEZIA NOASTRĂ CEA DE TOATE ZILELE

Stela Vesa - Beiuș

Zburam...

Zburam prin galaxii, mână-n mână,
purificați de tot ce-i țărână
Delir prin a stelelor gloată
cutreieram vecia roată - roată!
Scâlțați în zâmbete de serafim,
la cumpăna tăriei ne unim
cu nopțile înzăpezite, sfinte...
Zăgazuri frânte... râuri de cuvinte
se sting fără-ndrăzneala de-a se naște...
ne răsfiram prin spații înainte,
ca Duhul Sfânt în alba zi de Paște.
Așa ne-nvelea parcă-ntâia dată
lumina-n unde largi multiplicată
genunchi și suflet lung sărutau cerul
în pânza lor se colora misterul
cristalul nesfârșirii azurii
se scutura-n polei de simfonii.
Scriam cu stele versuri incomplete
scai prinși din zbor pe-a îngerilor plete.
Azi spinii jertfei tu din nou mi-i ceri
din rodul ploii asprelor tăceri.
Cuvinte mari, cât pietrele de grele,
le-am stins în piept, dar s-au aprins în
stele...
Ne-ncercuiesc cu lungul lor convoi,
își ard adânc veciile în noi!

Aurora PORDEA

Caii

Trec albi de viață caii,
de două mii de ani
coborători din soare
în inimi de țărani;

Trec nenunțiți cu somnul,
anemici, spre vărsare,
și viața ni se duce
cu ei în abatoare.

Loviți de iarnă-n sânge
și părăsiți de fapte,
nechează caii-n inimi
împovărați de noapte;

Cu ei ne pleacă cerul
din suflete, în lume,
se risipesc țărani
în caii fără nume.

Un poem

poemul meu
nu-i o simplă factură
de apă, gaz sau canal
la care se adaugă
majorări pentru întârziere
nu e nici CV-ul
tras la xerox
pe care-n speranța
unui loc de muncă
l-am depus
la ușa tuturor instituțiilor...
el e scris
cu cerneala simpatică
a sufletului
citește dincolo de cuvinte
și vei vedea
câtă dreptate
are poetul.

Suntem gri

omenirea e gri
pentru că se îmbracă
în piele de șoarece...
abia dacă diferă nuanța
după origini și rasă
în șoareci de câmp
și șoareci de casă

omenirea e gri
ca un șoarece...
care roade flămând
cașcavalul rotund
și din păcate
propria-i identitate

eu sunt gri
tu ești gri
viața-n van îți petreci
când mai sus de tavan
zboară-n cer
lilieci...

Ana ZEGREAN

Plouă tot mai des...

Plouă tot mai des
Toamnele calde,
Cu încă roze aprinse.

Cresc ierburi
Pe coastele tihnite
Și anemone sălbătice
Își clatină steaua.

Amenință ploile reci
Ca uraganul marea,
Cum blestemele
Liniștea adolescenței,

Care tresare spre ușa
Întredeschisă a iatacului,
Când pași tăcuți
Îi tulbură somnul.

Stau cu ochii

întredeschiși...

Stau cu ochii întredeschiși
Și îți urmăresc freacățul buzelor
Pe care au căzut primii stropi,
Din roua însângerață
A dimineții - ca un preludiv
De armonii extreme
Ce ridică, spre strălucirea
Irisului, raze stângace
De lumină, despuiață
Din aurul aprins al verii...
Întinde pe nisipul plajei
Leneșe urme de tineri.

Trupurile lor, absente acum,
Sărbători cu mine, făgăduite
De raza luminoasă a ochilor.

Ion ARDELEAN

Rămase-s fără clipe
trăirile cărunte,
iubirile ne zboară
în caii de pe munte.

Ne vindecăm iubirea
în sărbători de apă,
când caii fără aripi
din stele se adapă;

Ne strânge viața-n gheare,
ne strânge ca un clește,
când caii plâng în soare,
pământul nu rodește.

Când caii se deshamă
de oameni și iubire,
rămâne satul țării
o simplă amintire.

Înlocuim în boabe
toți caii cu tractoare,
dar locul lor în suflet
rămâne gol și doare.

În cai ne este-adâncă,
de sânge, rădăcina,
luați-ne privirea,
lăsați-ne lumina.

Ion GHERA

Stela Vesa - Beiuș

IDENTITATE ȘI CULTURA

Motto: "On doit s'imaginer Sysyphe heureux..."

Trăim vremuri angoasante, apăsătoare, apocaliptice... care ne încearcă spiritul și forța interioară, intelectul și suportabilitatea. Noua comunicare inter-netista nu face decât sa alieneze relațiile interumane, căci dispar încet-încet tihna unei conversații fata în față, ca și exprimarea emoțiilor.. pe viu. Un nou limbaj apare, unul prescurtat, englezit, menit a ascunde cuvintele. În această atmosferă derutanta de început de secol 21, singura șansă este întoarcerea, cu toată ființa, la cultura, sub toate aspectele ei.

Este știut faptul că înainte de Revoluție se citea mult și se citea fiindcă oamenii nu aveau alte preocupări. Nu inovam progresul societății, necesar și inevitabil, doar ca foarte des am auzit întrebarea: "Cine mai citește literatura în zilele noastre?". Răspunsul îmbucurător este ca mai există câțiva "neadaptati" care citesc literatura în zilele noastre... care își găsesc timp să uite de cotidianul sufocant și să se cufunde câteva ore în lectura și universul mirific al unei cărți. Și alta replica frecventa

este: "N-am citit cartea, dar am văzut filmul..." iarăși, necondamnabil, doar ca utopic și optimist, cineva își va pune întrebarea după ce anume poveste a fost făcut filmul pe care l-a văzut și se va întoarce la litera scrisă, pe hârtie mirosind a nou și a pagini netăiate și nu pe ecranul rece al calculatorului.

Am participat de curând la câteva festivaluri de literatură, unde s-au pus în discuție utilitatea concursurilor literare și a literaturii în genere. Discuțiile, pornind din acest punct au ajuns la rostul scrisului și al cititului și concluzia a fost că atât timp cât cineva citește, datoria noastră este de a nu risipi harul și de a continua să scriem. Această nouă generație de scriitori vine să revigoreze literatura actuală și să șteargă praful de pe rafturile comodității și prejudecăților. Ce am învățat eu la aceste concursuri a fost că vârsta și ocupația sunt irelevante, difer

ențele sunt inexistente și tot ce contează este spiritul comun.

"Cultură" este un cuvânt cu rezonante și valențe diverse, care acumulează valori și se adresează celor care le pot înțelege. Un exemplu oarecum trist dar relevant a fost Festivalul Babel, de teatru, muzica și arta, care s-a desfășurat recent în urbea noastră. Evenimentul a cumulat mai multe piese de teatru, câteva concerte de blues și jazz și a fost binecuvântare primită de turgovistenii. Partea mai puțin plăcută a fost că publicul nu s-a ridicat la înălțimea "întâmplării"... în primul rând prin absența și mai apoi prin calitate. Într-adevăr, Nightlosers său "Frida" nu au nimic de-a face cu manelele sau cu telenovelele... ci vorbesc de o lume prea complexă și prea autentică pentru a fi percepută la adevăratul său potențial. Nu avem a ne plânge de lipsa de evenimente cultur-

ale: orice piesa de teatru este sau ar trebui să fie un contact cu ființa noastră profundă, orice concert de calitate, fie el rock, clasic, de blues sau jazz ar trebui să ne facă să redevenim ceea ce suntem: ființe umane... și exemplele ar putea continua: expoziții de pictură, lansări de carte, care fac să reîntâlnim mereu aceleași figuri.

După toate acestea, la ce servește cultura? La a educa gustul pervertit de sora ei vitregă, sub-cultura. La a transforma asemeni unei Circe inversate, porcii în oameni. La a stabili o identitate.. La a ne face să ne amintim că avem bucurii, tristeți, emoții, trăiri, pe care nicio altă formă a exprimării umane nu le prefigurează atât de complex. Și ca să încheiem optimist, omul de cultură este un Sisif care cara pe umeri responsabilitatea educării unei nații. Și cred că ar trebui, la fel ca și Camus și ca unica noastră salvare, să ni-l imaginăm pe Sisif fericit...

Andrada VISSARION

Transcedentalul, insuficiența morții?

Transcedentalul este ceea ce s-ar putea numi insuficiența morții. Într-o istorie care memorează fapte și o literatură ce ne arată stiluri, forma de transformare a timpului numit de Kant transcedental poate să apară nu atât ca moment de desfășurare a clipei, cât ca o stare de dezvăluire a unei ființe ce își găsește realizarea într-o posibilă succesiune, în acel joc, nedescris, al vieții. Transcedentalul poate apărea absolut ca o nemurire a ființei însă niciodată nu ne va înșela acest punct de vedere pentru ca transcedentalul definește o stare de spirit statică, o absolutizare a unui conținut neinițializat încă: viața.

Pentru a surprinde "momentul" transcendent, contradicția celui ce este finit, a lucrurilor prozaice, a terminațiilor valorice într-o limită oarecare, filozofii și scriitorii contemporani apelează direct la succesiunea momentelor ce compun transcedentalul. Acesta e, de fapt paradoxul ce marchează o lume a diversității; o insuficiență aleatoare, acel sentiment tăcut ce domină omul și îl domină, prejudicata neștiinței!

Dacă literatura de grad zero urează delimbări, de o nonformă a frazei pentru a sublinia nu atât ceea ce știm cât ceea ce nu știm atunci nu ne mai rămâne decât să contemplăm nimicuri (nimicul generează îngrijorare, Kirkegaard). Această logică - probabil nu condusă așa! -, a dus în epoca noastră la formarea unor scriitori care desființează pentru a reînființa din nou totul; cazul cel mai concludent este cel al lui Cioran - un bolnav perpetuu ce își dezvăluie tristețea pentru a o înfrumuseța și disprețuiește pentru a apostrofa. Cioran vede transcedentalul nu ca o informație a unei stări ce trece dintr-un timp în altul ci ca o formă de migrare a unor sentimente pierdute de om și societate: "Iubirea care rămâne dorință și crește numai în dorință, nu este decât o manifestare a acelei iubiri care nu vrea să se realizeze de teamă de a nu muri". Cazurile de exprimare ale transcedentalului pot fi privite și pur gramatical, fapt ce a dus ca unii autori să ajungă în același timp la contradicții totale sau la aceeași idee exprimată în alt stil. Mircea Eliade își însușește transcedentalul ca fiind al lui. Dovada este evidentă prin faptul că el combate (constructiv) tot ceea ce până la

el s-a numit metodă de analiză a credințelor și propune (impune?) o viziune total reformatoare: integrarea "eu" - lui religios în multitudine. Eugen Ionescu vede transcedentalul ca o singurătate "zgârâită" de lume. El nu propune un mod de viață transcedental ci un transcendent în viață. Scrierile lui care conțin multe propoziții sub forma unor maxime sau povestiri ironice dovedesc faptul că la el transcedentalul se supune unor legi umane din viața de zi cu zi a fiecărui personaj. Noica, prins în și de curentul paideic, vede în om o dezvoltare a facultăților de luptător. Acest fapt îi scoate în evidență calitățile filozofice și cele de antrenor cultural, model impus și susținut de toți elevii lui. Pentru că Dumnezeu a creat omul iar omul și-a dezvoltat Dumnezeul lui, transcedentalul ar trebui văzut astfel: o formă de inițiere a unui cuplu ideal care nu își pune niciodată problema timpului. În con-

cluzie, transcedentalul, concept care aparține unei gândiri - foarte logică -, nu-și poate găsi sensul decât într-o existență generatoare de forță inversă, o alchimie ce duce spre bine care, atunci când devine bine trebuie să redevină rău pentru a putea redeveni bine... O incursiune prin această mentalitate trebuie să conducă la un cuvânt iar acesta să devină motiune pentru a deveni realitate. Transcedentalul este ce s-ar putea numi insuficiența morții, o stare dată de la sine (apodictică), un criteriu de care avem nevoie pentru ca viața să își dezvolte toate energiile în așa fel încât să poată deveni doctrină, principiu sau model de evaluare, o mulțime de sentimente rânduite, aburii unui vulcan fără de care nu ar mai exista lumea - adică viața!

Gabriel ENACHE

Românul s-a născut poet

Sintagma - Românul s-a născut poet - aură strălucitoare pe fruntea românilor, este un dar de la Dumnezeu. Nimeni nu poate să ne ia acest dar. În toate momentele vieții, noi românii, scriem și cântăm. Scriem și cântăm când ni se duc înaintașii, scriem și cântăm când ne vin urmașii.

În vremuri de restriște, românii au știut să ducă mai departe iubirea de țară și de neam. Nu toți înaintașii au știut să scrie și să citească, dar doinele, baladele, poveștile și faptele de vitejie au fost transmise prin viu grai, din generație în generație, de multe ori ferite de urechi care nu trebuiau să le audă.

Frumusețea naturii pământului nostru, îndeamnă la meditație, îndeamnă la creație.

Deasupra tuturor este dorul. Niciun alt popor nu și-a însușit cuvântul - Dor. Dorul de mamă, dorul de nevastă, dorul de copii, dorul de țară. Când pe român îl cuprinde dorul, talentul poetic iese la lumină ca soarele când răsare, cum iese curcubeul după ploaie, din mare. Atunci românul este capabil de creații uimitoare. Ne exprimăm atât de ușor, că unele popoare ne invidiază, ne invidiază nu tăindu-ne aripile, ci admirativ, încercând să fie și ele ca noi.

Vă invităm să trăiți în mijlocul nostru, să trăiți cu noi, să ne cunoașteți obiceiurile, să cunoașteți natura adevărată.

Realizând toate acestea, vom fi la fel, vom fi Oameni.

Alex VÂLCU

Retorica

Născut în Buftea pe 5 mai 1988, Salex Iatma (Alexandru Matei, pe numele său adevărat) și-a încercat condeiul la vârsta de 14 ani cu piesa de teatru "Efemer", care a avut premiera la Mioveni. Numeroasele premii și succesul la public l-au încurajat să scrie texte dramatice care au fost montate și premiate pe diferite scene ale țării. Fiecare dintre lucrări îi depășește cu mult limita vârstei scriitorului care a abordat întotdeauna teme care au născut controverse. Cea mai mare parte a vieții și-a desfășurat-o în cadrul scenei, unde a fost apreciat atât ca actor, cât și ca scenarist și muzician. - actor si scenarist la Teatrul Bastion din Buftea. - redactor la ziarul "Punctul pe Ilfov" - chitarist si compozitor al trupei doom gothic "Inopia" - scenarii: - "Narcis" premiera in 2003, Buftea

În piesa lui Salex Iatma din care publicăm un fragment, avem retorică neîmplinirii, a destinelor care se interferează într-o suportabilitate instinctuală. Infirmul este proiecția sinteză a ceea ce sunt în realitate sufletele celorlalte personaje. El supraviețuiește deoarece existența sa reflecta ceea ce fiecare se straduiește să ascundă: un suflet mutilat, otrăvit de speranțe nefinalizate, maculat de un individual imaginar al fericirii, proiectată într-o existență ideatică, imposibilă și împovăratore. (M.C.)

- "Efemer" - premiera in 2004, Mioveni.
- "Blestem matern" - premiera in 2005, Buftea.
- "Demonii" - premiera in 2005 la Ploiești.
- "Retorica" - premiera studiourile Mediapro Buftea, 2006
- versuri: - volumul "Fobiile Minutului"
- proza: - "Lesinul" (eseuri)
- "Retorica" (roman)
- "Iarna Nucleara" (nuvele)

ACTUL I

Soția infirmului: Zice că-i bătrân și slăbit și, dacă vorbește tare, îi oboșește corpul și moare mai repede. Îi e tare frică de moarte. (schimbare de lumină ca în flash back-ul anterior, aceeași coregrafie de contorsionare în slow-motion. Însă personajul misterios este acum înlocuit de un pendul gigantic care se balansează, în relanti, de la stânga la dreapta scenei):

Toți: CUI NU-I ESTE FRICĂ DE DOARTE?

(revenire bruscă)

Casnica: Și ce alte secrete mai are el ca să trăiască mai mult?

Soția infirmului: Păi... fii atentă. Nu mănâncă singur și nemestecat. Așa că-i mestec eu, să nu mai consume energie. Uneori zice că mă iubește, alteleori că de-aia m-a luat: să mestec și să vorbesc în locul lui. Eu îi zic uneori că îl iubesc, alteleori că aștept să moară și-atunci ne certăm. El începe să țipe și-apoi spune că mi-ar da o palmă, dar ar consuma prea multă energie. Eu îl întreb "atunci de ce vorbești?" și... tace. Și totuși... ce caut eu în viața lui? E bătrân... (zâmbind ostentativ) E bogat.

Infirmul îi face semn Soției.

Casnica: Ce zice? Ce zice?

Soția infirmului: Zice că ar trebui să căutăm.

Casnica: De unde atăta grabă?

Afaceristul: Dar nici nu știu de ce dracu' mai stăm aici. Am putea să punem bani să luam unu'. Sau fiecare își cumpără câte unu' și gata. Sau ce mai! vă cumpăr eu unul.

Soția infirmului: (ironic) Nt... Zice că trebuie să fim împreună când îl găsim.

Casnica: Și totuși, de ce ascultăm noi în gura unui bătrân senil?

Infirmul: De ce? Corect! De ce??? De... de... de ceva timp zac într-o mare de-tunerice. Văd că mă priviți cu dispreț. De ce? De ce?!!! Că vreau să trăiesc? Da, vreau! Vreau să trăiesc, să alerg înapoi în timp și să iau ce-i al meu! (pe tot parcursul monologului, într-o oază de lumină albastră creată pe mijlocul scenei, actorii care interpretează Afaceristul și Soția acestuia vor face vizibilă prin

coregrafie povestea Infirmului, iar

Casnica va fi oglinda Soției Infirmului)

Noaptea, când deschid ochii, le văd...

aleargă desculțe prin mintea

și sufletul meu. Le aud cântând și din

toate vocile... una ră sare mai presus

de toate celelalte. Era o copilă când

am cunoscut-o... desculță,

zâmbitoare... ochii îi plâneau de

foame. "Vino, copilă, vino... hai, ia-

mă în brațe... te voi face mare și tu

mă vei face fericit". Da... Și-a cres-

cuit. Doamne, avea sânii ca merele-

toamnă și buzele ca mustul. Într-o

zi culegea mere din livadă. Eu am

trecut pe lângă ea și-am întreat-o:

"Ce-ți dorești?" Ea mi-a răspuns: "o

nuntă ca-n povești". Și-am chemat

atunci sute, mii de oameni. I-am

cumpărat o livadă și i-am dat numele

ei. Am pus să se gătească cele mai

alese mâncăruri, să se aducă cele

mai fine băuturi și-am sărbătorit ca-

n povești. Seara, m-am dat lângă ea

ca o șopărlă bătrână și i-am șoptit:

"Mi te vei da în noaptea asta." Ea

înghiți în sec. Atunci i-am zis: "Mă

duc... te aștept" Și-am așteptat... și-

am așteptat... și-am așteptat până

dimineată. Până când tata a venit și

mi-a spus că "iubită mea soție" a

fugit în lume cu groparul satului. Dar

nu-i nimic, am iertat-o... blestemat-

o... iertato, blestemat. Te-am iertat,

blestemat! Vreau să trăiesc!!!!!!!

De ce?!!!! Oricum nu mai vine... nu

mai vine... nu mai vine...

Casnica (moment jenant, apoi brusc

către Soția afaceristului): Tu ce taci

acolo ca un câine plouat?

Soția infirmului: Să se ia de mână

cu surdu' tău!

Soția afaceristului: Eu? Eu... Eu...

nu am nimic să vă spun.

Soția infirmului: Imposibil! Toți avem

ceva de spus. (către Infirmul, printre

dinți) Nu-i așa, dragul meu? De

exemplu tu, ne-ai putea spune de ce

ești tristă!

Soția afaceristului: Păi... bine...

vedeți voi... dragostea este roșie...

Afaceristul: VERDE!

Soția afaceristului: Roșie...

Afaceristul: VERDE...

Casnica: Dragostea e daltonistă?

Soția infirmului: Ba chiar oarbă.

Soția afaceristului: Vedeți? Cum să

nu fiu tristă?

Casnica: Bine, bine, lasă asta... Da' de ce ești tristă?

Soția afaceristului: De ce n-aș fi? Voi nu știți... aseară am avut un vis: mă ținea în brațe... eram goi, el mă ținea în brațe și ne sorbeam sub copacul cu frunze roșii (se corectează)... verzi. TOȚI: VEZI??

Soția afaceristului: M-am trezit zâmbind... el mă gădila pe frunte cu-n sărut... țineam ochii închiși ca nu cumva visul să se încheie. Când am deschis ochii, el stătea aplecat deasupra mea... mi-a zambit. Eu i-am arătat un zâmbet înapoi... Apoi am văzut sărutul care... nu era sărut! Mă gădila pe frunte cu o blestemată de bancnotă! L-am întrebat atunci: "De ce-mi faci asta?" el mi-a răspuns: "Cum, de ce? De parcă n-ai ști! " "Nu știu! Spune-o!" El m-a întrebat: "Ascult?" "Ascult". Atunci el s-a aplecat mai tare asupra mea și-am închis ochii așteptând. Iar el... a mai scos o bancnotă.

Afaceristul: (arătând o hârtie): Ha! ți-am spus eu că-i verde!

Soția afaceristului: Vedeți, de ce n-aș fi?

Casnica: (râzând de Afacerist) ha ha... Scuze...

Soția infirmului: Draga mea, nu ai de ce să fii tristă. Bărbaii au multe părți rele...

Afaceristul: (agresiv și superior): ...Cum ar fi...?

Soția infirmului: (înfruntându-l cu o violență erotică): Cum ar fi rățul de porc, sau creierul de copil sadic, sau ghearele de mătă. Nu aștepta mângâieri și tandrețuri căci tot ce vei primi va fi doar zgârieturi și gronhăieli. Eu eram o copilă ca și tine când m-a găsit restul ăsta de porc. Eram suavă, tinerică, eram frumușică foc, să știi. (îl seduce ca o cobră pe Afaceristul care, deși a fost în conflict cu ea, nu-i poate opune

rezistență. Erotismul ei este de fapt un joc sadic în fața sotului ei) Într-o zi, cum stăteam eu singurică în poiană, întinsă pe jos cu fața spre pădure, am simțit brusc cea mai puternică strânsoare pe care corpul meu o cunoscuse. Era, EL. Trupul meu o știa și inima mea o știa. Devenise stăpânul vieții și dorințelor mele; și nu mă deranja cătuși de puțin. Îmi alesesem singură stăpânul. Pe atunci îl mai scăpa câte-un "Te iubesc", așa când eram singurei prin păduri. (Schimbata. De fapt tot jocul ei a fost o demonstrație în fața Soției Afaceristului) Dar, draga mea, tot ce e bun durează puțin, că doar de-aia e bun. Zilele treceau și el se încheia în socotelile lui din ce în ce mai tare. La început ne plimbam prin păduri în fiecare zi. Știa că asta e singura mea bucurie. Apoi a început să vină doar vinerea, apoi a început să mă trimită singurică în pădure. "Eu am socotelile mele, draga mea, n-am timp. Cineva trebuie să și muncească în familia asta". Bine, bine, mi-am zis eu, asta nu-i o tragedie... Dar după ce că zilele mele erau goale, apoi și nopțile au devenit pustii. "Întâlniri oficiale, draga mea, nu înțelegi, tu." Și-așa am ajuns să fiu căsătorită cu averea lui despre care spunea mereu "îi-o dau să te bucuri de ea, să nu mă mai disperi pe mine tot timpul." Eheii... dar după ceva timp eu n-am mai putut să duc și mi-am zis că-ntr-un fel sau altul, trebuie să-mi salvez căsnicia. Așa că, într-o noapte l-am urmărit, să văd ce e cu întâlnirile pe care eu "nu le înțeleg". Drumul mi se părea cunoscut, peisajul mi-era cunoscut... apoi am văzut că ajunsese la casa părinților mei. Pe geam ieșea sora mea cea mică. O fecioară nevinovată în mâinile lui. Am fugit acasă, și-am așteptat plângând. Și când a ajuns mi-a spus să încetez cu plânșu' că-l fac să se simtă rău... îi stric buna dispoziție. Când i-am zis că știu totul mi-a răspuns simplu... "Și? Dă-mă în judecată" și-atunci i-am zis: "Dar e o copilă, blestematul, nu poți s-o pângărești" "Oho! E mult mai femeie decât tine! Defapt, și-o capră râioasă e mai femeie decât ești tu! Iar eu sunt bărbat și-mi trebuie..." Heiii... dar destul despre mine, draga mea. Defapt, acum mă simt mult

mai bine. Știi că nimeni nu m-a întrebat pe mine vreodată dacă sunt tristă? Dacă sunt fericită? Știi că nu am avut niciodată nimic din ce mi-am dorit? Știi că mă doare? Știi ca și eu plâng? ȘTIE CINEVA Că Mă DOARE?! Dar să revenim la tine, copila mea... atât îți cer: să nu ajungi ca mine. Lasă porcul în cocina lui de fantezii, și tu colindă-ți pădurea vieții. Să nu plângi, copilă, o să ajungi bătrână și urâtă ca mine. Nu-l lăsa noaptea în patul tău, căci ei nu știu să iubească decât cu trupul. Nu-l lăsa în tine; el e mare și porc, tu ești mică, licuriciule. Cât de frumoasă sunt, Doamne, cât de frumoasă ești. (devine diabolică, se întinde pe spate cu fața la public.) Răsturnare de situație: dragul meu îmbătrânește și nu mai merge (patetic) la afacerile lui, că nu-l mai ajută picioarele. Bani nu prea mai are, servitorii pleacă pe rând, unul câte unul, până la ultimul. Și dragostea noastră se (pauza și continuă scurt) "împlinește". În fiecare zi trebuie să se târască puțin până la farfuria din mâncare de pe ultima treaptă. Farfurie așezată în echilibru perfect, pe care dacă nu știi s-o iei ușurel se... (pauză) varsă. În fiecare zi, trebuie să mă certe înainte să-i fac injecția de la ora șapte și trebuie să mă enerveze într-atât încât să-i spun "Nu vreau să-ți fac injecția! Dă-mă în judecată!". În fiecare noapte îi aduc capra și i-o pun în pat spunându-i, "Bărbate, bucură-te de femeia ta!" În fiecare vineri îl duc în pădure pe scaunul cu roțile și-l las să găsească singurel-singurel drumu' spre casă.... (foarte rar și grav) Auzi, tinere, copila din visele tale nu a fugit în lume cu niciun gropar. Ai omorât-o, criminalule!!!! (ia o cărămidă să-l lovească. Toți încearcă s-o oprească. Acțiunea se desfășoară pe slow motion - o bătălie stilizată. Pendulul își pornește amenințător cursa. Parcă din altă lume, afișând o bucurie de copil, apare în mijlocul scenei Soțul casnicei, care protejează pe brațe niște cărămizi. Din jocul actorilor ne dăm seama că au găsit ceea ce au căutat toată piesa. Pendulul își oprește cursa, oprindu-se pe centrul scenei, deasupra capetelor. Atenția se concentrează asupra lui).

Salex IATMA

Poezia noastră cea de toate zilele

Dulcele abis al speranței

Balada întrebărilor

Eu am trăit?
Mă-ntreb mirat,
Ca norul cel străfulgerat.
Și de-am trăit -
Cum am trăit,
De știu doar gândul chinuit?
A fost și-n viața mea o clipă
Nedevorată de risipă,
În care să trăiesc, să știu,
Că pentru viață nu-i târziu
Și visu-mi nu e în pustiu?
Și cine-mi irosește viața?
Apusurile? Dimineața?
Am fost și eu cândva născut?
Știu să vorbesc sau sunt un mut
Ce-și crede gândul vorbă clară
Murind, a nu știu câta oară?
Să mă revolt? Să strig? La cine?
Și de întreb, fac oare bine?

Dincolo de mine

Dincolo de mine
E un alt cer,
E o aripă de lebedă,
Sunt tainele mării.
E, uneori, un pustiu imens
În care mă ademenesc miraje.
Dincolo de mine
Aș vrea să fi tu,
Un pământ nedescoperit
Și care doar mie să-l aflu
Mi-a fost hărăzit.

Hangiu! Mai vreau să beau,
Mai toarnă vin în cinci bardace,
Din cele vinuri care stau
De-o viață puse-n poloboace.
Să beau, să uit, să mă-nconjur
Cu amintiri care revin
Dintr-un trecut tulburător
Ascuns în aromatul vin.

Nicu TĂNASE

Sonetele lui Petru Cercel sau Fețele lui Ianus

Fideli certa merces.

Mai este încă vreme...

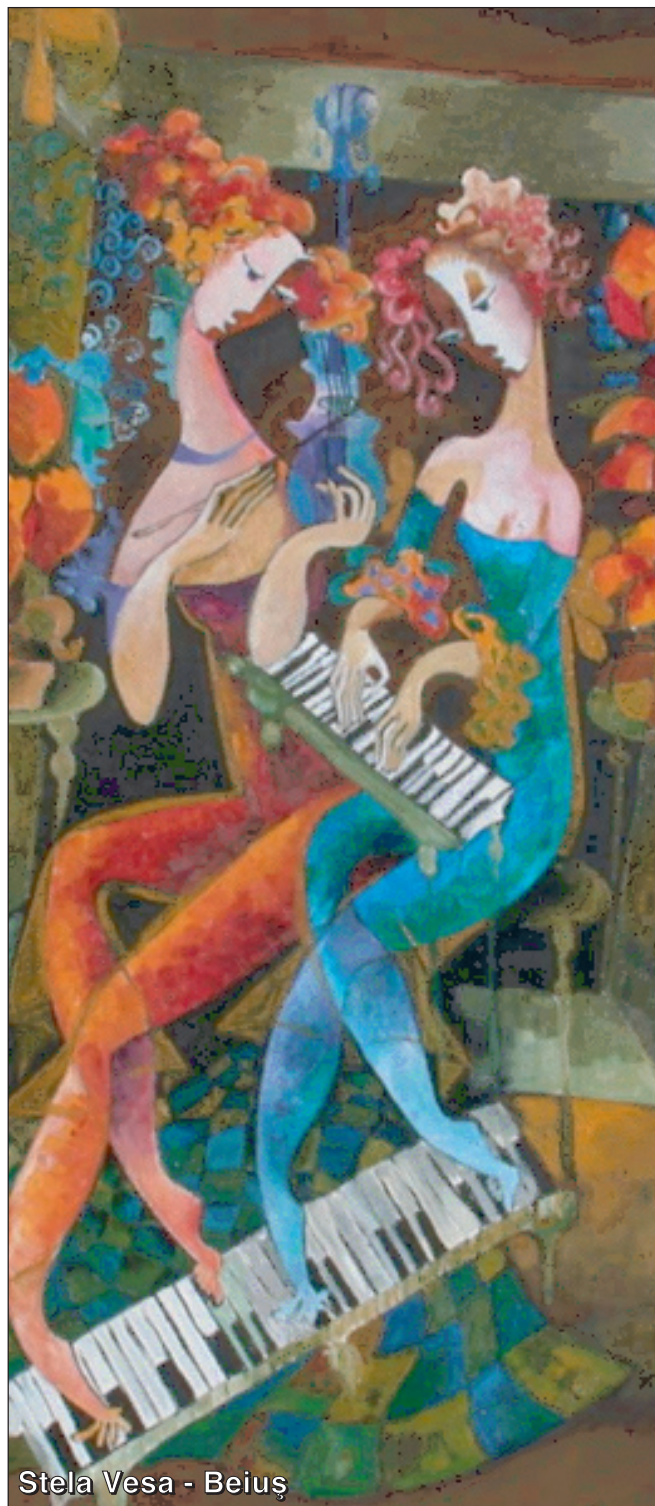
În slujba ta iubire m-am pus să fac dreptate
Cu mâna suferinței un plâns pe creștet să alin
Pe chipul tău am așezat cununa fericirii sfârțecate
Și bucuria înecată am scos-o din lacrimi și suspin
Te-am implorat, Părinte, să-mi ierți nemernicia
S-alungi din cale-mi ceata de diavoli ivită din senin
Mi-era de-ajuns o zi toridă s-atingă veșnicia
Am aruncat cu scârbă-n scârbă noroi diamantin
Dar n-am găsit în mine ce, Tu, ai pus cu pârg
Am tot crezut în basme pe dușman l-am hulit
Cunună-ntre cununi mi-a fost iubirea dată-n pârg
Porunca ți-am călcat scuișând pe aproapele iubit
Mai este încă vreme să mă întorc la Tine
Căci mila Ta eternă e sângele-mi din vine.

Există o răsplată sigură pentru omul sincer.

Porunca ți-am călcat...

Am tot crezut în basme pe dușman l-am hulit
Dar n-am găsit în mine ce, Tu, ai pus cu sânge
Porunca ți-am călcat scuișând pe aproapele iubit
Cunună-ntre cununi mi-a fost iubirea dată-n pârg
Și bucuria înecată am scos-o din lacrimi și suspin
Pe chipul tău am așezat cununa fericirii sfârțecate
Cu mana suferinței un plâns pe creștet să alin
În slujba ta iubire m-am pus să fac dreptate
Am aruncat cu scârbă-n scârbă noroi diamantin
Mi-era de-ajuns o zi toridă s-atingă veșnicia
S-alungi din cale-mi ceața de diavoli stârnită din senin
Te-am implorat, o Padre, să-mi ierți nemernicia
Cu mila Ta eternă e sângele-mi din vine
Mai este încă vreme să mă întorc la Tine.

George TOMA VESELIU

Stela Vesa - Beiuș

Parodii aproximative

Renunțări

după Ion Iancu Vale

Când steaua polară
îți bate-n fiecare noapte la fereastră
stricându-ți somnul
și îți auzi grijile scâncind
pulverizându-ți diminețile,
când turnul din Pisa așa înclinat
ca o altă minune a lumii
de peste un veac sprijină timpul,
când auzi că frescele dumnezeiești
ale lui Leonardo da Vinci,
Rafael și Michelangelo
sunt bine conservate pentru o mie de ani,
sau când te gândești că va trebui
iar să mergi în microraion
la aceeași piață infectă și scumpă
de te faci mai înalt ca să-ți cumperi
ceva de mâncare fără bani de ajuns,
când aștepti înfrigurat cititorul de contor
și pe cel de la gaze
pe care nu le mai poți plăti
dacă dai ultimii bani pe lumină
ca să nu renunți și la ea
cum ai renunțat la căldură
și când vezi că soarele răsare mereu de la est
în fiecare dimineață stupidă,
rămâi fără discernământ
între atâtea culori violente
și nu mai ai timp să vezi
vaporul care pleacă
în fiecare zi fără tine.

Omul

după Nichita Stănescu

Omul dacă-l iei mărunt
e făcut și el din trei părți -
partea de deasupra,
partea de la mijloc
și partea de jos.
Partea de sus, capul,
are și el partea de sus a părții de sus,
partea de la mijloc a părții de sus
și partea de jos a părții de sus.

Partea de la mijloc, trunchiul, are și el
partea de sus a zonei de mijloc,
partea de mijloc a zonei de mijloc
și partea de jos a părții de mijloc.

Partea de jos cu picioarele
la rândul ei
are și ea partea de sus a părții de jos,
partea de mijloc a părții de jos
și partea de jos a părții de jos.

Gheorghe GH. POPESCU

Stela Vesa - Beiuș

Trenul de patru

duminica tata se îmbrăca cu pantalonii de șeviot de la costumul de ginere cu cămașă albă cu guler scrobit și cu sumanul negru-lucios de la tata-mare Mocanu mama cu fustă înaltă în talie și cu ie iar maica-mare purta îmbrăcămintă aleasă spunea ea și avea părul strâns strălucea mâna-i dusă la tâmplă când o ducea așa mergeau sătenii în zi de sărbătoare la cârciuma de la Gară veneam și noi copiii lângă ei toți discutau una-alta bărbații beau rom femeile mentă iar noi cei mici sirop de vișine cu apă multă hai mă ajunge că faci broaște în burtă hai dă fuga la joacă

la joacă unde trăgeam cu carbid unde de multe ori cutia de conserve nu lua foc și nu sărea ci fâsăia numai iar toți urlau i-auzi zicea câte unul de la cârciumă iar n-a bușit și iată că îmi vine rândul și îmi zic ia să mă uit eu la gaura aia pe unde iese miros de carbid nu cumva acolo e buba de nu merge deloc treaba ia să văd ca să știu data următoare și să le rup ăstora gura atât mai țin minte și ți pete pe față un lichid cald-lipicios și brusc întunerice și unul strigând mai tare ca alții a murit lon al lui Nae Mocanu apoi fluierând în gară trenul de patru

Sloiul de gheață

se uită la ceas Domnu' se mai plimbă de la fer-eastră până la prima bancă merge la Catedrală și privește în jos saltă o mână mâna se agață parcă de hartă o scutură apoi o saltă la loc și zice ridicăți-vă și ieșiți acum mergem copii și să nu uitați cum a zis tovarășul florile

cade mâna lui Domnu' aceea rămasă sus umărul cade și el scrâșnește ceva dinspre răspântie pe unde vin până la urmă tancurile secunda crește altfel din cea dinainte ieșiți prin turele rușii întoarnă spre noi țințesc parcă automate puști mitraliere rânjesc cu dinți spârți și fețe fumurii cu păr gal-

ben ca spicul de grâu dar năclăit de noroi și de funingini stratificate repede aruncăm florile Domnului de fapt ale tovarășului cu uitătura de lup mereu într-o parte în scrâșnetul uriaș de șenile și vă spun credeți-mă una dintre florile mele s-a târât a încercat să iasă și să fugă dar nu a putut a prins-o roata și a măcelărit-o când i-am spus lui Domnu' mi-a zis să uit dar uite că n-am uitat și în plus mai simt și acum sloiul de gheață de pe șira spinării de atunci din cincizeci cu tancuri pe drum

Hingherii

sâmbătă seara în clasa noastră ne aduna cineva un altfel de domn decât Domnul nostru iar Domnu' era acum în costum închis și se ridica greu de la catedrală când citea făcea pauze și înghițea des sau respira rar cam ca peștii aduși în borcan de nenea Sandu Marinaru iar după citirea poeziei nea Gheorghe trebuia să se ridice să zică ceva și să aibă o față luminoasă iar el s-a ridicat mohorât și a zis nu vorbi prostii Petrule țara geme de comunism mormăieli femeile își pun mâinile-n cap și zic uf Doamne iar noi copiii așteptam să spunem alte poezii dintr-o broșură colorată stacojiu și cu seceră și ciocan pe copertă

dar totul s-a încheiat când cel din picioare a zis termină învățătorule ieși în mă-ta cu ei cu tot afară n-ai știut să faci nimic că de asta avem noi grijă oameni ridicându-se rar ieșiți urlă altul ce s-a umflat mălaiu-n voi marș afară că vă iau în salturi pân-acas gura voastră dă chiaburi trage mă focuri trage focuri nu sta mai știu că bubuia ceva cam cum se auzea când împușcau câinii prin fundul grădinilor și când maica-mare îmi zicea azi nu ieși de ce au venit ăia cu puștile cine hingherii

lon ION

(Din volumul în curs de apariție
"Flori de maci, copilărie")

Clovni și marionete

O singură credință îți va da curaj, și anume că nici un rău nu durează la nesfârșit, nici măcar foarte mult.
EPICUR

Cei care pretind că urăsc minciuna sunt cei mai mari mincinoși. Cei care nu suportă bârfa, își bârfesc până și mama. Cei ce vor intimitate își bagă nasul peste tot. La fel și cei cărora nu le place să fie spionați, sunt spioni înăscuți. Cei care îi scuipă pe țigani, sunt mai demni de milă decât țiganii înșiși. Iar cei care lovesc cu pietre-n în cei care își vând trupul, sunt primii care apelează la serviciile lor. Cei care urăsc homosexualii au fost atrași cândva de colegul de cameră. Iar cei care îți spun să te ferești de alții, îți spun, de fapt, să te ferești în primul rând de ei.

Dar cei care disprețuiesc viața? Sau ca un oarecare să intre în viața lor nepoftit și să se instaleze acolo pentru totdeauna? Aceștia își trăiesc viața ori de câte ori au ocazia. Însă numărul ocaziilor se micșorează proporțional cu creșterea musafirilor ce îți se îngrămădesc în viață, asfixiind-o și modelând-o după bunul lor plac. Astfel, ajungi să o împarți involuntar cu persoane complexate, lacome și ahtiate după manipularea vieților ce nu le aparțin.

Este suficient și necesar doar un moment de bunăvoință sau slăbiciune pentru a-ți deschide sufletul în fața cuiva de care îți e milă, despre care crezi că are nevoie de ajutor sau că îți împărtășește sentimentele, pe scurt, în care te încrezi din motive mai puțin motivate, moment de care acesta profită, ajungând să te posedeze mai rău decât ar face-o diavolul. Și după ce sufletul îți va fi folosit, să zicem, pe post de cafenea - unde oamenii nu intră numai pentru a se încălzi într-o zi geroasă sau pentru a-și satisface micul viciu, ci și pentru a se ușura, căci într-o cafenea care se respectă cel mai luxos este "Le Toilette" - vei deveni mult prea înghesuit, prea comun, prea banal și vei fi abandonat. La fel ca o vedetă al cărei fan pretinzi că ești, asta până ce auzi că nu mai e în top și pe care-o dai uitării, când o nouă blondă cu ochi creionați va apărea pe prima pagină a revistei *Cosmopolitan*.

Dar ce te faci când sufletul tău nu mai este al tău, ci al lor, iar ei te-au părăsit? Când ai devenit dependentă de păcatele și viciile lor? Te apuci de fumat? Bei puțin coniac, căci până și țigările nu acoperă în totalitate acel gust infect lăsat după urma violatorilor de suflete? Ori, mai bine, bei coniac cu niște aspirine ca să scapi și de durere și de amintiri? Sau, ca un fost ucenic, începi să

furi viețile celorlalți pentru a-ți umple o inimă pustiită?

Toate acestea sunt cazuri frecvent întâlnite și deloc originile. De cele mai multe ori, aceste situații le întâlnim la adolescenții naivi sau răzvrătiți, care nu văd - sau văd prea bine-sumbra realitate, cruda soartă împotriva căreia luptă în zadar, dar pe care nu o pot răni decât prin glume răutăcioase asupra propriului destin și prin ignoranță. Sau pe care, dacă au o demnitate haotică, o pot înfrânge, asemenea vechilor greci pe câmpurile de luptă când nu mai întrezăreau șanse de scăpare. Sau desigur, cu o inteligență turmentată de prea multă fericire în toiul nebuniei, poți înge-nunchia soarta precum Cleopatra, care, deși învinsă, a învins.

Cu toate acestea, cei care au ales să își închidă ochii, mintea și sufletul cu somnifere nu erau nebuni. Eu sunt. Și tocmai de aceea voi rânji șirb la Soartă și îmi voi urma călătoria pe care am început-o, probabil, într-o viață consumată tot de alții. Viața... Un teatru de păpuși umane dirijate de suflete hidoase.

O marionetă. Atât de naivă, atât de copilăroasă! Cu siguranță, nu asta e caracterul meu, ci al lor, al celor care m-au vrut numai pentru ei, pentru sufletul lor nesatisfăcut și însetat de puritatea pe care nu au putut-o păstra de la naștere, dar pe care o pot împrumuta și savura în chip de protectori. Niște clovni! Clovni și marionete... Piesa în care jucăm cu toții.

Karola KIM

Rondelul sinucigașei pescărușe-n port...

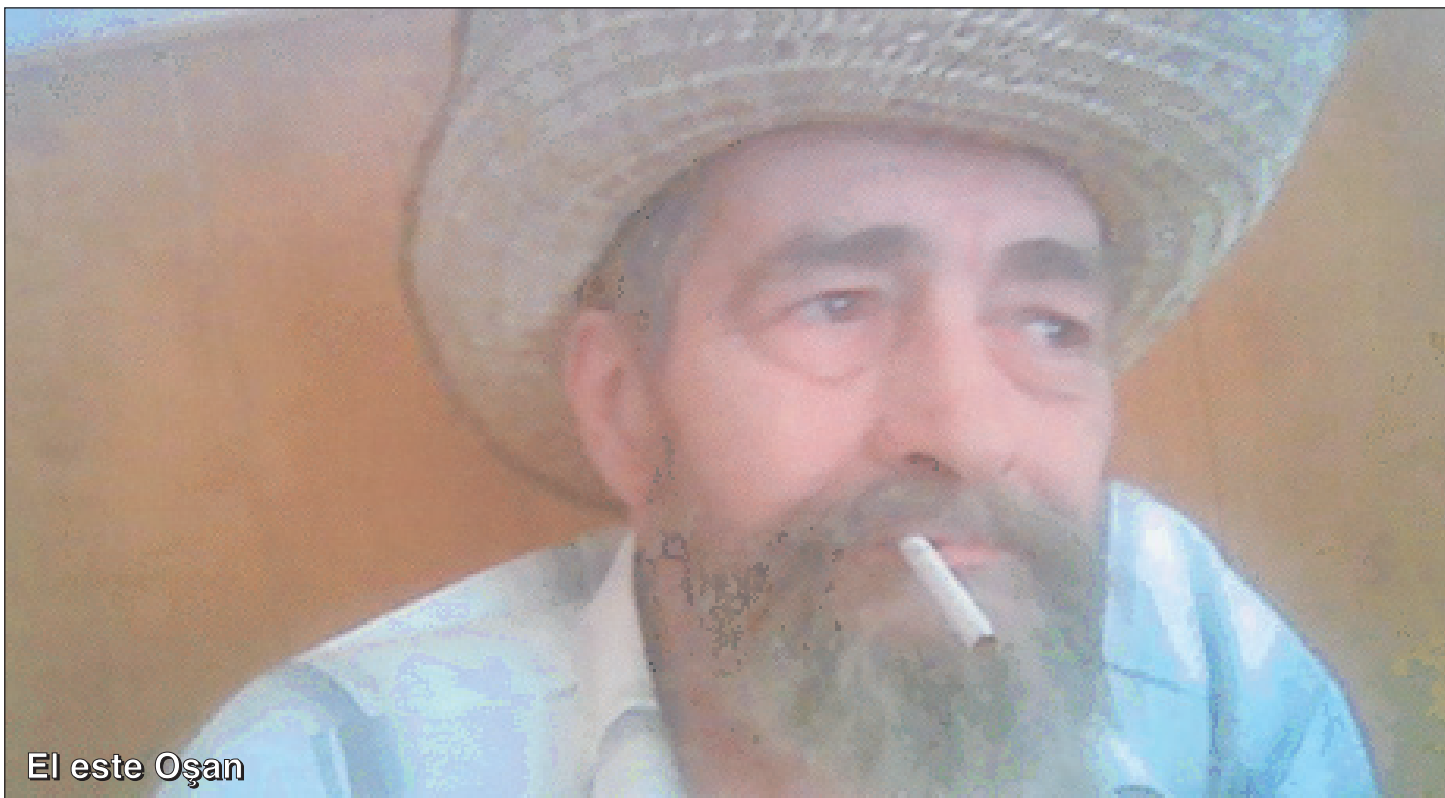
S-a sinucis o pescărușă-n port
c-un zbor de-acum e marea mai pustie
căzută, pare-un flutur Cap de Mort
De ce, de ce nici Dumnezeu nu știe?

Ea fulgeră din nord în sudul mort
și amurgi pe plaja sinilie
D-un zbor de-acum e marea mai pustie
Când sinucisă-i pescărușă-n port!

Și-n vis de azi eu cum s-o port?
Când nu-i nimic rămas s-o mai învie?!...
Îi fu Pământul trist și pal suport
Iubire, dând unei amintiri simbrie

S-a sinucis o pescărușă-n port!

Gandy-Romulus R. Georgescu

El este Oșan

Dicționar de iluzii

abajur

scăldând biroul -
lumină limpede
cu pălărie

abanos

dăruindu-se
soarelui sub ochii mei -
trupul iubitei

absență

alb imaculat -
la capătul patului
pernele triste

absolut

timpuri și spații
șerpuind în retorte -
totul în mime

abstract

sunet de gânduri
în reverii amorfe -
contur sfâșiat

absurd

trupul de fum
adulmecând privirea -
tu fără umbră

Nicolae Zărnescu

NU-I AȘA?

Eu sunt triumfătorul!

(fragment din volumul cu același titlu, apărut la editura Sieben Publishing, București)

Eu sunt triumfătorul!

Atunci.

Acum

coboară treptele - opt; se dă de-a dura; scâncește abia audibil sau cineva plânge de mila acestui bărbat cu ochii dați peste cap își mototolește uimirea între degete Cum de este posibil să se întâmple așa și pe dincolo unui scoborător pe scara clubului de noapte sau tavernă sau hățiș de catacombe ori ce dracu se-ascundea-nnăuntru Uite: am și ajuns pe platforma de așteptare - o rampă netedă îmi înlesnește umblarea încoace

la dreapta

la stânga

înainte

înapoi

pe crucea clubului de noapte sau a tavernei ori ce dracu este întortochera direcțiilor pe lângă ziduri zguroase albastre străluminându-le cerul nopții cerul;

pe paviment mobilierul sărac nu știi de unde să-l apuci ca să-l identifiți

- în funcție de ce -

Să poți zice: Asta-i o masă; **Ă**sta e un scaun; **Ă**sta barul; Dracu;

Strâng în palmă piciorul unui pahar deși este posibil să fie sfoara unei ghilotine de care trag sau lanțul unui rezervor de apă pe care dacă l-aș molesta s-ar revărsa și ar inunda

taverna

orașul

lumea;

nu slobozesc apa; ori butonul unui detonator Ruuum: să se aleagă praful răul dezastrul în explodarea energiilor negative au scăpat de sub interdicție; nu:

încă n-am conceput copilașul cu iubita mea consacrată

deși ne stă în intenție - poate mai târziu: întâi să se aranjeze circumstanțele potrivnice - să moară mama foarte bătrână a acestui bărbat coborător pe trepte - ah - cât o îndrăgește deși se văd o dată la patru luni și atunci abia își vorbesc Ce dracu să-și tot zică despre dracu;

o secure; o sticlă; un balon; grija pentru ziua de mâine; și mizantropia scoborătoare și disprețul și ura cu înverșunarea sporită și indiferența;

La urma urmei nu-mi pasă.

Umblă pe coridorul întunecat - deși cerul negru deasupra se deznorează totuși va ploua; se vor declanșa furtuni de zi și de noapte.

Acest bărbat: pornise din întuneric; mai devreme se zvârcolise în pat. Nu pot adormi - orice aș face; oare conștiința îi e-mpovărată într-atât; împătimirea pentru desfășurările ulterioare și frica; nu: pur și simplu nu mai este în stare să doarmă.

Hai pe stradă; dezbracă pijamaua jilavă fă-o ghemotoc și azvârle-o sub pat. Oh - dac-ar fi fost o femeie să te îmbrățișeze să te scoată din minți excitându-te să-ți troznească creanga mădularului s-o încordeze să sfredească - mai cu seamă să vrea și să îndrăznească; păi era o femeie: iubita ta consacrată însingurată îmbătrânise chinându-se-n ea încât Dă-te lăturiș că vreau să plec; și dacă ea îngăimase Unde. - n-ai auzit-o și nu i-ai răspuns și ai început să cobori. Opt trepte te-au lepădat pe stradă.

Al dracului insomniac. - ți-a zis unul de care te-ai lovit văluindu-vă noaptea vă înfrățise într-o solitudine moale și imaterială-ncăpuse în materialitatea beznei zângănea ca lovită.

fâș; fâș - fâșfâș peste urechea dreaptă a acestui bărbat mângâindu-l din cer zdrențele norilor degete ca

niște viermi să-l convingă că blândă noapte ispititoare tendemna să-i înlături cracii și să dai buzna în hăul dintre picioarele ei nevăzute s-o pătrunzi cu intențiile tale mai robuste decât orice penis în țipătul mut al nerăbdării de-a ieși din impas: era devenirea întruna te găsisse pe tine și avea să se desfășoare în tumultul întrecerea ceea ce ți se petrecuse cândva - strângea în sine întâmplările lumii din realitatea de la sfârșitul zilei noaptea actuală îți deschise ușa la dreapta lângă umărul tău Oh - Doamne - tocmai mie. Și pe prag ispitirea: ora târzie și plictisul ei văduvit de dorință mă îndemnase să fug

să beau un pahar cu alcool

și altul

și să. Să.

Merge acest bărbat de-a lungul zidurilor.

Înaintează. Revine.

Ușa s-a închis. Pipăie tabla întunecată; caută clanța.

Ceea ce fusese o gaură cumva difuză se astupase devenind stavilă. Un clopot. Soneria. Semnalul de tras să atenționeze că el se găsește pe prag. Atunci strigă: Fâș. Fâș. Fâșfâș cuvintele fâșăiră. Pe urmă-au murit: câteva răzlețindu-se scăpară de sub stăpânirea rostitorului lor și-și irosiră semnificările expresive. Așa că acest bărbat se încordează și Hei - nu-mi deschideți ușa clubului de noapte. E ora de acces în hrubă. Dacă el își auzi spusele ceilalți nu-l ascultară

sau

nu se găsește nimeni în clădire - nici în subsolul negru constrâns de ferestre cu gratii nici la etajul unde domină tăcerea de piatră.

Adrian Georgescu

Viața 1/2

I
A început să plouă. Ca în poeziile reci ale lui Bacovia. Îmi păreau de-a dreptul tâmpite, dar mă regăsesc și eu « clovnul » « fericit » printre rândurile paradoxale. Ce zâmbet perfid, ce inima tare... Ce amețită și confuza mă simt, ce durere! Dacă ajung la limita, nu-i așa că va trece totul asemenea unui coșmar? Dacă trec de limita nu voi fi surda la orice țipăt, nu voi fi incapabilă de a mai simți vinovăție și neliniște? Nu voi trece prin suferințe ca secunde prin gâtul clepsidrei? TIMP, am nevoie de timp pentru a renaște, pentru a uita, pentru a o lua de la capăt! Ce e timpul? O secundă și alta secundă și... Câte secunde mai am de trăit? De ce o secundă e mai mare decât alta dacă se numesc la fel? Oare nu trec ele prin prisma sufletului care, în funcție de starea lui, le face să pară mai mici, mai mari? Secunde... ca picăturile de ploaie ajunse reci p pielea mea fierbinte de clocot și zbucium interior... Azi nu mi-am luat umbrela! O iluzie, doua... Exact ca la circ! Acrobații cu timpul ar trebui să fac. Spuneam ca drumul meu e un cerc. Oare drumul nu e un instrument al timpului? Oare nu-s învinșă chiar de timp? Da... secunde revin, orele în care am greșit dor atunci când secundarul trece peste ele. De câte ori trece secundarul prin

același loc? 40.000 de zvâcniri ale conștiinței. De 40.000 de ori timpul se oprește în loc, clipă se dilată, sunetele se răcesc, eu plec capul shi îndur. Păcatul meu? Am trăit. EU? Nu mai sunt eu, m-am deformat atât de tare încât nu mai recunosc nimic din ceea ce mă « compune », din ceea ce-mi « aparține ». Ce blocaj...

II

E cam 5 jumătate și nori stranii au acoperit orașul... Undeva, într-un colț de peisaj citadin se vede o urma ștearsă de cer senin, neimportanta în fața vântului, în fatza atmosferei apăsătoare. O zi calmă și totuși ceva mocnește în străfundul ființei mele, calm aparent, a nu-stiu-cata țigara stinsă... Cred că florile și verdele crud al copacilor sunt doar o ironie a timpului, aș jura că-i toamna, același sentiment de prăbușire, de solitudine. Măcar toamna împrumuta naturii câte ceva din starea mea, acum privesc și mă izbesc incompatibilitățile și, abisal, depărtarea... Câte dimensiuni poate percepe, oare sufletul? Am plecat afară, doar ploaia mă cheamă. Așa, cu șapca într-o parte, castile-n urechi, blugii largi, ca un copil fără planuri, fără vise, cu o figură de neînțeleasa și griji în suflet. Cine ar crede că ascult 1 Sonata Lunii 1 și nu ceva 1 demn 1 de ținută mea,1 demn1 de prezent? M-am oprit

câteva secunde, mi-era dor să mai asist, (oare să particip?) la circuitul cotidian care-mi aduce aminte de un jack-in-a-box de prost gust, dintr-un parc de distracții. Circuitul ăsta e identic, e comic și totuși straniu. Pas cu pas pe trotuarul murdar, mă trezesc pasind alături de clovni, care mai de care demni de dispreț, de mila... Mă confund cu ei? Oameni grăbiți, oameni nepăsători, veseli, haioshi, măcinați de existență... EU? Un amalgam de stări pe un fond muzical romantic, contrastând în mod haotic cu imaginile orașului, perspective nu tocmai plăcute. Câte variante ale primăverii: 1 renașterea 1, trezirea la viața (realitate?)... Nu presupun ele un sacrificiu, un chin groaznic, o amărăciune? Am ajuns în parc și iată-mă scriind aici, deasupra tuturor, în liniște, în propriile-mi frământări imposibil de conturat într-un caiet, rupt și uitat, purtat pretutindeni. Oare am uitat să exist, că exist... Un paianjan! Cu repeziune îmi trece prin palma, probabil la fel de speriat ca mine, dar nu de gânduri, de propriile gânduri ci de mișcare, de pericolul Omului... Să simtă el, oare, apăsarea? Ironie din nou, iată omul vulnerabil, terORIZAT de propriul eu, incapabil să răspundă, parcă robotizat la teamă cu... ura! Ura pentru... paianjan? Sonata lunii... m-am blocat aici, cu spatele-mi lipit de zid, cu genunchii la

piept, într-o stare amețitoare, greu de suportat... Cerul senin e departe, mult prea departe acum! A început să plouă, nu pot să mă ridic de-aici, apa se prelinge ușor pe treptele turnului, îmi uda caietul... Un tremur, o lacrimă confundată cu o picătură de ploaie. 1 Uite orashul acum! 1 Îmi spun zâmbind amar, 1 uite cum bălciul patetic, circuitul își strânge tarabele, măștile se șterg, curg, culorile se dispersează1. S-a udat, deși îl țineam strâns, la piept... S-au șters idei, s-au șters zvâcniri de ciob de suflet. N-o să plec de-aici prea curând, mi-e prea frig și 1 acasă 1 e departe. M-am îmbătat cu vise, am aruncat cu sticle, uite cum s-au spart, dureroase tăieturi, dulce venin am scurs din pahare. Mi-e somn. Același pian, aceeași sonata...

Trepte de marmură rece, mătase albă, fină... paianjanul și pânza lui, o adiere ușoară, parfumată printre perdelele îngălbenite de timp... Pianul, ogindă și perlele ei... Timp pierdut, cum să mă adaptez unei distanțe de 150 de ani?

Mă trezesc amorțită, cu hainele ude... am adormit 5 minute, oare doar atât? Cobor încet treptele, ies alergând din parc și urc speriată într-un taxi... 1 Acasă!1

Pavel MĂDĂLINA

Cântecele imposibilului

Florin-GHEORGHE MAGERIU

Te-am așteptat,
venind - târziu ecou
al vidului.

*

Cântecele tăcerii pe un drum
fără capăt -
cuprindere de vid.

*

Palma ta
lipindu-se de-a mea
și-atât de-atât...
Și-atât.

Tu comunică,
eu, doar ascult -
Singurătatea valului
la țarm.

*

Și două luminișe
se duc, se duc...
despărșind
posibilul de imposibil.

*

În sufletul meu
urmele vocii tale
cântând -
Imnul imposibilului.

Poezie ZEN din volumul în curs de apariție: "Incizii în imposibil"

O decorație în fiecare zi

Interviu cu Cristian Mungiu

Prins în campania de promovare a ultimului sau film, Cristian Mungiu și-a făcut totuși timp să ne răspundă la câteva întrebări. Tânărul regizor, care a adus cinematograful românesc cea mai prestigioasă distincție din istoria ei Premiul Palme d'Or, la ediția cu numărul 60 a Festivalului de la Cannes nu are deloc aer de vedetă. Are însă siguranța celui care își știe bine drumul și prioritățile în viață.

Cu 4 luni, 3 săptămâni și 2 zile pelicula care i-a adus nu mai puțin de trei premii la Cannes Cristian Mungiu și-a propus să facă un film diferit de Occident (primul sau lungmetraj), care să-i păstreze însă "amprenta personală". Povestea unei tinere studente (interpretată de Laura Vasilu) care, în perioada de sfârșit a României comuniste trece prin experiența unui avort i-a impresionat în așa măsură pe membrii juriului încât decizia de acordare a Palme d'Or a fost unanimă. Deși în competiție se aflau nume "grele" precum Emir Kusturica, Quentin Tarantino sau Joel și Ethan Coen.

Îndată după strălucitele rezultate de la Cannes unde și filmul neîncheiat al regretatului regizor

Cristian Nemescu, California dreamin', a obținut Marele Premiu al secțiunii Un certain regard -, presa românească a atras atenția asupra faptului că Centrul Național al Cinematografiei și Ministerul Culturii nu au de ce să se mândrească, fiindcă nu ele i-au sprijinit pe tinerii regizori romani. La concursurile pentru finanțare, membri din CNC au acordat proiectului lui Mungiu note mici. În cuvântul de după decernarea premiului, el a subliniat, de altfel, faptul că în urma cu un an nu știa dacă va avea bani pentru realizarea acestui proiect.

Din peisajul bucuriei generale nu au lipsit umbrele. La scurt timp după anunțarea premiului, prozatorul Dan Mihailescu l-a acuzat pe Cristian Mungiu că a copiat ideea acestui film de la el: în 2006, scriitorul a participat la concursul de scenarii HBO cu un proiect similar, iar Cristian Mungiu a fost în juriu. Acuzația a rămas fără ecou; avortul în perioada comunistă au spus criticii este o temă pe care oricine o poate aborda.

Născut la Iași, în 1968, Cristian Mungiu a făcut studii de filologie și de regie de film. A început ca asistent de regie, lucrând cu regizori precum Bernard Tavernier (Căpitanul Conan) sau Radu Mihaileanu (Trenul vieții).

Etapa următoare a fost, în mod firesc, scurtmetrajul. Deja din această perioadă începe să se evidențieze ca o voce distinctă în peisajul cinematografiei românești. În 1997, filmul de scurtmetraj Mariana îi aduce premiul pentru cel mai bun regizor la CineMAiubit; un an mai târziu, Măna lui Paulista îi aduce, în cadrul aceleiași competiții, premiul pentru cel mai bun film de scurtmetraj și este selectat pentru Oscar. Cristian Mungiu mai primește, la această categorie și alte premii, printre care premiul Dakino 2000.

În 2002, primul film de lungmetraj al lui Cristian Mungiu, Occident, la care semnează și scenariul, va fi prezentat în cadrul secțiunii Quinzaine des Realisateurs de la Cannes. Tot el îi aduce Premiul pentru cel mai bun debut la Festivalul internațional al filmului de la Leeds.

- Domnule Cristian Mungiu, privind retrospectiv, ați putea identifica momentul în care ați decis să renunțați la profesorat, la jurnalism și ați ales o meserie atât de nesigură precum cea de "regizor de film în România"?

- În clasa a cincea am scris o compunere care a amuzat pe toată lumea. Undeva, pe atunci aveam deja sentimentul că îmi doresc să fiu povestitor. Mai târziu, văzând tot felul de filme românești la cinema, mi s-a părut că m-aș putea putea descurca mult mai bine. Jurnalismul și mai cu seamă profesoratul au fost doar experiențe conjuncturale, inevitabile datorate perioadei, pe care nu le regret, însă n-am fost niciodată în cumpănă fata de ce aș vrea să fac la modul ideal.

- Sunteți considerat regizorul reprezentativ al generației post-decembriste. Ce aduce "noul val" în cinematografia românească?

- O atenție mai mare pentru poveste, un stil mai direct, înclinația către realism și verosimil, mai multă știință a povestirii, un anume tip de umor. Și, mai presus de toate, recunoaștere internațională.

- Ați fost răsfățat cu foarte multe premii într-un timp scurt; Palme d'Or, FIPRESCI și Premiul Educației la Cannes. Pe ultimul cine l-a acordat și ce valoare are pentru dumneavoastră?

- Ministerul Educației din Franța. Asta înseamnă că filmul va ajunge pe DVD în toate liceele franceze. Contează mult pentru mine, dată

fiind componenta educativă-moralizatoare a filmului, pe care mi-am dorit-o. Îmi doresc foarte mult ca cei care văd filmul să-și reanalizeze pentru o clipă modul de a gândi.

- Care a fost momentul "cel mai fierbinte" de la Cannes? Cum a primit presa franceză succesul regizorilor romani?

- Presa franceză ne-a primit cu atâtea laude că ne simțeam stânjeniți. Deopotrivă, presa internațională ne-a considerat favoriți la Palme d'Or din prima până în ultima zi a festivalului, chestiune care ne-a făcut cea mai mare plăcere. În partea a doua a festivalului, majoritatea articolelor s-au axat pe succesele în lanț ale noului val de regizori romani, iar premiile de la final au venit să confirme așteptările.

- Cum ați receptat decorația acordată de președintele Băsescu și declarația sa că va acorda "Steaua României" pentru puterea de a trece peste birocrăția românească?

- Pentru asta ar trebui să-mi dea o decorație în fiecare zi.

- Din juriul competiției a făcut parte și scriitorul Orhan Pamuk, laureatul premiului Nobel de anul trecut. Având în vedere vechea pasiune pentru scris, l-ați cunoscut mai îndeaproape?

- Nu ai cum vorbi cu cei din juriu pe durata festivalului. Am cunoscut la recepția de după premii un singur membru al comisiei, care mi-a mărturisit că alegerea filmului meu a fost o decizie în unanimitate a juriului.

- Cum a primit familia succesele dumneavoastră?

- Cu bucuria faptului că succesul filmului nu m-a schimbat cu nimic. (Articolul a apărut în Pagini Românești în iunie 2007)

Virginia MATEIAȘ - Canada

Vânt de septembrie

La Editura Bibliotheca a apărut volumul de versuri "Vânt de septembrie" semnat de poetul Grigore Grigore "Principala calitate a lui Grigore Grigore este că gândește (și simte) poetic. Simplitatea aparentă a creației sale este rodul unei arte mature, îndelung decantate interior. Este un mod liric asumat cu o abia sesizabilă tentă polemică, într-o (lungă) vreme de căutări formale și de fronde mai curând lexicale. Versurile, limpezi, dar nu lipsite de adâncimi, sunt străbătute de o melancolie domoală, jucată din când în când histrionic și punctată discret de ironie sau autoironie. Fluența dicției estompează crispările și preface strigătul în cântec îngânat, melopee dulce-amară pentru sine, care-l învăluie și pe cititor. Cum observa, demult, cineva, adevăratul poet (iar autorul acestei cărți este unul) nu caută nici rima pentru idee, nici ideea pentru rimă: lui gândirile îi vin rimate (și ritmate)", afirmă pertinent criticul, istoricul literar și poetul Tudor Cristea.

Climate

Colegiu Director

Coordonator: Ion Iancu Vale (0722/702.578)
e-mail: ioniancuvale@yahoo.com
Design: Mircea Cotârță (0721/226359)
Marketing: Ștefan Lupu (0721/243399)

Redactori Climate

Târgoviște

Sebastian Drăgan, Bogdan Didescu, Ioan Vișan, Gândi Georgescu; Canada Virginia Mateiaș

Voivodina

Vasile Barbu, Ionel Stoilă;

Franța

Cornelia Cănuț; Ploiești

Victor Sterom, Emanuel Toma;

Oradea Nicolae Istoc, Aurora Pordea

Italia

Gabriela Ciobanu, Olimpia Danciu

Tehnoredactare

Florin - Lucian Mocanu

Numărul este ilustrat cu lucrări din Burne - Jones, Picasso, Magritte, Stela Vesa

Editat de Societatea Culturală Istorică ARM Târgoviște Alea Arcașilor Bl. 36 B/23 ISSN 1843 - 035 X